

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
FOUNDATION FOR ECONOMIC & INDUSTRIAL RESEARCH

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ 2023

ΙΟΥΛΙΟΣ 2024

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ

FACTS & FIGURES

19^η έκδοση

Η παρούσα έκθεση εκπονήθηκε από το IOBE σε συνεργασία με τον Σύνδεσμο Ελληνικών Βιομηχανιών Τροφίμων (ΣΕΒΤ).

Οι ερευνητές του IOBE που συμμετείχαν στην έκθεση είναι ο Αθανάσιος Αθανασιάδης και η Σοφία Σταυράκη.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΒΑΣΙΚΑ ΔΙΑΘΡΩΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ	3
1.1 ΔΙΑΘΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ	3
1.2 ΔΙΑΘΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΚΛΑΔΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	10
1.3 ΔΙΑΘΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΤΕΛΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ	23
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΙΜΩΝ	27
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ	33
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΚΛΑΔΟΥ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ	39

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 1.1: ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΩΝ ΠΕΝΤΕ ΠΡΩΤΩΝ ΚΛΑΔΩΝ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ ΣΕ ΕΛΛΑΔΑ-ΕΕ27, 2021	6
Διάγραμμα 1.2: ΠΟΣΟΣΤΟ ΔΑΠΑΝΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ-ΠΟΤΩΝ-ΚΑΠΝΟΥ ΓΙΑ Ε&Α (% ΣΤΗ ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ ΓΙΑ Ε&Α), 2021	7
Διάγραμμα 1.3: ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΡΕΥΝΗΤΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ-ΠΟΤΩΝ-ΚΑΠΝΟΥ (% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΡΕΥΝΗΤΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ), ΣΕ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΕΕ27, 2021	8
Διάγραμμα 1.4: ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ-ΠΟΤΩΝ-ΚΑΠΝΟΥ ΜΕ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ Ε&Α ΣΕ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΕΕ27, 2018-2020.....	9
Διάγραμμα 1.5: ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ-ΠΟΤΩΝ-ΚΑΠΝΟΥ ΣΕ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΕΕ27, 2018-2020.....	10
Διάγραμμα 1.6: ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΥΠΟΚΛΑΔΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ, ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΚΥΡΙΑ ΔΙΑΘΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, 2021...	11
Διάγραμμα 1.7: ΒΑΣΙΚΑ ΔΙΑΘΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΑ ΤΡΟΦΙΜΑ ΚΑΙ ΣΤΑ ΠΟΤΑ, ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ, 2021	14

Διάγραμμα 2.1: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΑΠΑΝΗΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΑΝΑ ΣΚΟΠΟ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ, 2022	18
Διάγραμμα 2.2: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΑΠΑΝΗΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΑΝΑ ΣΚΟΠΟ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ ΣΤΑ ΕΙΔΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ, 2022	19
Διάγραμμα 2.3: ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΔΟΚΙΩΝ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ-ΠΟΤΩΝ (2000-2010=100)	21
Διάγραμμα 2.4: ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΔΟΚΙΩΝ ΣΤΟ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΣΤΑ ΤΡΟΦΙΜΑ-ΠΟΤΑ-ΚΑΠΝΟΣ (ΔΤΠΚ) (2000-2010=100).....	21
Διάγραμμα 3.1: ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ, 2012-2023	23
Διάγραμμα 3.2: ΕΤΗΣΙΕΣ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ, 2012-2023.....	24
Διάγραμμα 4.1: ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΜΕΝΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ (2015=100), 2013-2023	27
Διάγραμμα 4.2: ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΙΜΩΝ ΣΕ ΒΑΣΙΚΑ ΕΙΔΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ.....	29
Διάγραμμα 4.3: ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΔΕΙΚΤΗ ΤΙΜΩΝ ΑΝΑ ΜΕΙΖΟΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΑΓΑΘΩΝ (2015=100), ΕΛΛΑΔΑ-ΕΕ27.....	32
Διάγραμμα 5.1: ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ, 2013-2023	33
Διάγραμμα 5.2: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ –ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΑΓΑΘΩΝ (σε όρους αξίας), 2013-2023.....	34
Διάγραμμα 5.3: ΠΟΣΟΣΤΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΥΠΟΚΛΑΔΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ (σε όρους αξίας), 2023.....	36
Διάγραμμα 5.4: ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΚΑΙ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΜΕΤΑΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ, (σε όρους αξίας), 2023	37
Διάγραμμα 5.5: ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΙ ΕΜΠΟΡΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ (% επί του συνόλου – σε όρους αξίας)- ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ -ΕΞΑΓΩΓΕΣ, 2023.....	38
Διάγραμμα 6.1: ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΚΑΘΑΡΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, 2020-2022	40

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1.1: ΒΑΣΙΚΑ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΟΥΣ ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ, 2021	4
Πίνακας 1.2: ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΕ ΕΛΛΑΔΑ, 2021/2020.....	6
Πίνακας 1.3: ΕΤΗΣΙΑ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΣΤΟΥΣ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ 2021/2020	12
Πίνακας 1.4: ΕΤΗΣΙΑ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΣΤΟΝ ΔΕΙΚΤΗ ΟΓΚΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ, 2023/2022	13
Πίνακας 1.5: ΒΑΣΙΚΑ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΑ ΤΡΟΦΙΜΑ ΚΑΙ ΣΤΑ ΠΟΤΑ, ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ, 2021	16
Πίνακας 2.1: ΜΗΝΙΑΙΑ ΜΕΣΗ ΔΑΠΑΝΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΑΝΑ ΣΚΟΠΟ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ, 2022	18
Πίνακας 2.2: ΜΗΝΙΑΙΑ ΜΕΣΗ ΔΑΠΑΝΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΑΝΑ ΣΚΟΠΟ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ ΣΤΑ ΕΙΔΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ, 2022	20
Πίνακας 3.1: ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΟΥΣ ΥΠΟΚΛΑΔΟΥΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑ ΠΟΤΑ, 2023	25
Πίνακας 3.2: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ, 2014-2022	26
Πίνακας 3.3: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΣΕ ΒΑΣΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ, 2014-2022	26
Πίνακας 4.1: ΕΤΗΣΙΕΣ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ ΣΤΑ ΕΙΔΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ, 2023	28
Πίνακας 4.2: ΕΤΗΣΙΕΣ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΟΝ ΔΕΙΚΤΗ ΤΙΜΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥ ΣΤΟΥΣ ΥΠΟΚΛΑΔΟΥΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑ ΠΟΤΑ, 2023	30
Πίνακας 4.3: ΕΤΗΣΙΕΣ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΟΝ ΔΕΙΚΤΗ ΤΙΜΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ, 2023.....	31
Πίνακας 5.1: ΡΟΕΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ, 2013-2023	34
Πίνακας 5.2: ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΣΤΟΥΣ ΥΠΟΚΛΑΔΟΥΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ (εκατ. €), 2017-2023	35
Πίνακας 6.1: ΒΑΣΙΚΑ ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (εκατ. €), 2020-2022	39
Πίνακας 6.2: ΒΑΣΙΚΑ ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (εκατ. €), 2020-2022	40

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ελληνική Βιομηχανία Τροφίμων και Ποτών αποτελεί σταθερά έναν από τους πιο σημαντικούς πυλώνες του δευτερογενούς τομέα της εγχώριας οικονομίας, παραμένοντας βασικός μοχλός ανάπτυξης της παραγωγικής δραστηριότητας, με τις εξελίξεις γύρω από αυτή να επηρεάζουν σημαντικά και το σύνολο της ελληνικής οικονομίας. Η Ελληνική Βιομηχανία Τροφίμων και Ποτών συνιστά έναν κλάδο δυναμικό και ανταγωνιστικό, που διακρίνεται για σημαντικές επενδύσεις, ισχυρή εξωστρέφεια και προοπτικές βιώσιμης ανάπτυξης, με έντονη παρουσία τόσο στην ευρωπαϊκή όσο και στην παγκόσμια αγορά. Η δυναμική της και οι επιδόσεις της επιδρούν θετικά όχι μόνο σε άλλες δραστηριότητες, αλλά και στο σύνολο της ελληνικής οικονομίας, ακόμη και σε περιόδους οικονομικής ύφεσης και κρίσεων.

Χαρακτηριστικά που αναδεικνύουν τη σημασία της στον παγκόσμιο χάρτη της Μεταποίησης αποτελούν τα υψηλής ποιότητας προϊόντα, το ελληνικό brand name, καθώς και η υψηλή ζήτηση των ελληνικών προϊόντων διατροφής στις διεθνείς αγορές. Η προβολή του ελληνικού προϊόντος, μέσα από τα κατάλληλα σχεδιασμένα κανάλια διανομής, η υψηλή ποιότητα, αποτέλεσμα διαδικασιών Έρευνας και Ανάπτυξης (Ε&Α) και βιοτεχνολογίας, καθώς και η διαφοροποίηση των εγχώριων προϊόντων τροφίμων και ποτών στα πρότυπα της ελληνικής ή μεσογειακής κουζίνας συμβάλλουν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και την ενίσχυση της εξωστρέφειας του κλάδου. Η σύνδεση της βιομηχανίας τροφίμων και ποτών με τον πρωτογενή τομέα της οικονομίας, αλλά και με τον τομέα των υπηρεσιών, όπως εστίαση, ξενοδοχεία και εν γένει τον τουρισμό, σε συνδυασμό με τις συνέργειες που αναπτύσσονται στον χώρο των τροφίμων, καθιστά θεμελιώδη τον ρόλο του κλάδου σε όλους τους τομείς της οικονομίας.

Τα τελευταία χρόνια ολοένα πιο σημαντική είναι η συμβολή της Έρευνας & Ανάπτυξης στη Βιομηχανία Τροφίμων και Ποτών. Μέσα από τον επαρκή και κατάλληλο σχεδιασμό και την παραγωγή νέων βελτιωμένων προϊόντων με σύγχρονες τεχνολογικές μεθόδους, με γνώμονα την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, η Βιομηχανία Τροφίμων και Ποτών προσφέρει στους καταναλωτές καινοτόμες και υψηλής ποιότητας διατροφικές επιλογές με μειωμένο περιβαλλοντικό αποτύπωμα.

Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών προϊόντων τροφίμων σχετίζεται άμεσα και με το ανθρώπινο δυναμικό, κυρίως με τα προσόντα που ενσωματώνει, τις γνώσεις και τον βαθμό εξειδίκευσής του. Η συνεχής εκπαίδευση και η επιστημονική επιμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού, με εξειδικευμένες γνώσεις, καθώς και η ανάπτυξη σύγχρονων ειδικοτήτων αποτελούν παράγοντες άμεσης και αποτελεσματικής ανταπόκρισης στις σύγχρονες προκλήσεις του διεθνούς ανταγωνισμού. Η Ελληνική Βιομηχανία Τροφίμων και

Ποτών, μέσα από τον καθοριστικό ρόλο που έχει στην εγχώρια οικονομία, συνιστά κλάδο που προάγει την ανταγωνιστικότητα, διατηρεί και δημιουργεί θέσεις εργασίας.

Στο συνεχώς εξελισσόμενο περιβάλλον, η εγχώρια Βιομηχανία Τροφίμων και Ποτών ανταποκρίνεται με επιτυχία στις αυξημένες και διαφοροποιημένες ανάγκες των καταναλωτών καθώς και στις νέες προκλήσεις της αγοράς. Η ανακατάταξη της παγκόσμιας εφοδιαστικής αλυσίδας, το υψηλό κόστος των πρώτων υλών και των υλικών συσκευασίας, η ραγδαία αύξηση των τιμών στα ενεργειακά αγαθά, καθώς και οι δυσκολίες στη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων είναι μερικές από τις προκλήσεις που κλήθηκε να αντιμετωπίσει η εγχώρια βιομηχανία τροφίμων.

Η παρούσα έκθεση στοιχείων της Βιομηχανίας Τροφίμων και Ποτών εντάσσεται στο πλαίσιο των ετήσιων περιοδικών εκθέσεων που εκπονεί το IOBE. Η έκθεση αυτή είναι η 19^η κατά σειρά και εκδίδεται σε συνεργασία με τον **Σύνδεσμο Ελληνικών Βιομηχανιών Τροφίμων (ΣΕΒΤ)**, συνεισφέροντας στη συστηματική παρακολούθηση της Βιομηχανίας Τροφίμων και Ποτών. Στην έκθεση παρουσιάζονται τα διαρθρωτικά μεγέθη, οι εξελίξεις και οι τάσεις της ελληνικής αλλά και της ευρωπαϊκής Βιομηχανίας Τροφίμων και Ποτών, τόσο στο σύνολό της όσο και στους επιμέρους υποκλάδους της. Η δομή της έκθεσης είναι η ακόλουθη:

Στο πρώτο κεφάλαιο καταγράφονται τα *βασικά διαρθρωτικά στοιχεία* της Βιομηχανίας Τροφίμων και Ποτών στο σύνολο της Μεταποίησης αλλά και στους επιμέρους υποκλάδους, ενώ παρουσιάζονται και οι πιο πρόσφατες μεταβολές σε βασικούς βραχυχρόνιους δείκτες της.

Στο δεύτερο κεφάλαιο καταγράφονται τα πιο πρόσφατα στοιχεία για την *τελική κατανάλωση των νοικοκυριών* με βάση τους Εθνικούς Λογαριασμούς.

Στο τρίτο κεφάλαιο αναλύονται οι κυριότερες και πιο πρόσφατες τάσεις σε σχέση με τα *στοιχεία της απασχόλησης* του κλάδου αλλά και των υποκλάδων της Βιομηχανίας Τροφίμων και Ποτών.

Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι τάσεις *στις τιμές των προϊόντων του κλάδου* αλλά και των υποκλάδων τροφίμων και ποτών, όπως αποτυπώνονται στον Δείκτη Τιμών Καταναλωτή και στους Δείκτες τιμών παραγωγού.

Στο πέμπτο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι τάσεις στο *εξωτερικό εμπόριο των τροφίμων και ποτών*, τόσο συνολικά όσο και ανά υποκλάδο, και παρουσιάζονται οι πιο πρόσφατες εμπορικές ροές ανά χώρα προέλευσης των εισαγωγών και προορισμού των εξαγωγών.

Τέλος, στο έκτο κεφάλαιο καταγράφονται οι *χρηματοοικονομικές επιδόσεις του κλάδου* από τους πιο πρόσφατους ισολογισμούς των επιχειρήσεων του κλάδου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΒΑΣΙΚΑ ΔΙΑΘΡΩΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ

1.1 ΔΙΑΘΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ

Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο εξετάζεται η συμμετοχή της Βιομηχανίας Τροφίμων και Ποτών¹ στη Μεταποίηση σε κύρια διαθρωτικά μεγέθη και συγκεκριμένα στον αριθμό των επιχειρήσεων, τον κύκλο εργασιών, την αξία παραγωγής, την ακαθάριστη προστιθέμενη αξία και τον αριθμό των εργαζομένων. Τα στοιχεία προέρχονται από τη βάση Structural Business Statistics της Eurostat και αφορούν στα πιο πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία, του 2021.

Στην εγχώρια βιομηχανία τροφίμων και ποτών το 2021 εντοπίζεται το 28,1% του συνόλου των επιχειρήσεων της ελληνικής Μεταποίησης, γεγονός που την κατατάσσει πρώτη ανάμεσα στους κλάδους της Μεταποίησης, με τα Μεταλλικά προϊόντα (13,9%) και την Επισκευή μηχανημάτων και εξοπλισμού να έπονται (8,2%, Πίνακας 1.1). Η βιομηχανία τροφίμων και ποτών πρωτοπορεί και ως προς τα κύρια οικονομικά μεγέθη. Συγκεκριμένα, η αξία παραγωγής της διαμορφώνεται στο 24,4% του συνόλου της Μεταποίησης, η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία ανέρχεται στο 26,7%, ενώ το μερίδιο του κύκλου εργασιών αγγίζει το 24,8% του συνόλου της Μεταποίησης. Ταυτόχρονα, συνιστά και τον μεγαλύτερο εργοδότη της εγχώριας Μεταποίησης, καθώς σε αυτόν απασχολείται το 37,3% του συνόλου των απασχολούμενων του μεταποιητικού τομέα, έναντι 9,2% στα Μεταλλικά προϊόντα και 5,0% στην Επισκευή μηχανημάτων. Από την ανάλυση των στοιχείων, είναι προφανής η σημασία της εγχώριας βιομηχανίας τροφίμων και ποτών στην απασχόληση, αλλά και γενικότερα στην ελληνική οικονομία. Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται και οι αντίστοιχες κατατάξεις των πέντε πρώτων κλάδων Μεταποίησης στην Ελλάδα και την ΕΕ27.

¹ Στη συγκεκριμένη ενότητα εξετάζονται από κοινού ο κλάδος των τροφίμων και των ποτών, καθώς η κατάταξη που πραγματοποιείται γίνεται με βάση τους διψήφιους κωδικούς κατά ΣΤΑΚΟΔ 2008.

Πίνακας 1.1: ΒΑΣΙΚΑ ΔΙΑΘΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΟΥΣ ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ, 2021

Αριθμός επιχειρήσεων			
Ελλάδα		ΕΕ-27	
Μεταποίηση (56.604 επιχ.)	100,0%	Μεταποίηση (2.119.709 επιχ.)	100,0%
Τρόφιμα-Ποτά	28,1%	Μεταλλικά προϊόντα	19,0%
Μεταλλικά προϊόντα	13,9%	Τρόφιμα-Ποτά	14,4%
Επισκευή μηχανημάτων και εξοπλισμού	8,2%	Επισκευή μηχανημάτων και εξοπλισμού	10,2%
Άλλοι τομείς μεταποίησης	7,5%	Προϊόντα ξύλου	7,6%
Έπιπλα	6,1%	Είδη ένδυσης	6,1%
Κύκλος εργασιών			
Ελλάδα		ΕΕ-27	
Μεταποίηση (€69.873 εκατ.)	100,0%	Μεταποίηση (€8.317.067 εκατ.)	100,0%
Τρόφιμα-Ποτά	24,8%	Τρόφιμα-Ποτά	14,0%
Βασικά μέταλλα	10,1%	Κατασκευή μηχανοκίνητων οχημάτων	12,9%
Μεταλλικά προϊόντα	5,0%	Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού	9,1%
Χημικά προϊόντα	4,7%	Μεταλλικά προϊόντα	6,8%
Φάρμακα	4,3%	Βασικά μέταλλα	5,4%
Αξία παραγωγής			
Ελλάδα		ΕΕ-27	
Μεταποίηση (€61.793 εκατ.)	100,0%	Μεταποίηση (€7.456.583 εκατ.)	100,0%
Τρόφιμα-Ποτά	24,4%	Τρόφιμα-Ποτά	14,5%
Βασικά μέταλλα	8,0%	Κατασκευή μηχανοκίνητων οχημάτων	11,7%
Μεταλλικά προϊόντα	5,1%	Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού	9,4%
Χημικά προϊόντα	4,5%	Χημικά προϊόντα	8,0%
Φάρμακα	3,9%	Μεταλλικά προϊόντα	7,2%
Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία			
Ελλάδα		ΕΕ-27	
Μεταποίηση (€13.100 εκατ.)	100,0%	Μεταποίηση (€2.221.051 εκατ.)	100,0%
Τρόφιμα-Ποτά	26,7%	Τρόφιμα-Ποτά	11,5%
Βασικά μέταλλα	8,3%	Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού	11,3%
Μεταλλικά προϊόντα	7,0%	Κατασκευή μηχανοκίνητων οχημάτων	9,2%
Φάρμακα	6,1%	Μεταλλικά προϊόντα	8,9%
Χημικά προϊόντα	5,6%	Κατασκευή ηλεκτρολογικού εξοπλισμού	4,9%
Αριθμός εργαζομένων			
Ελλάδα		ΕΕ-27	
Μεταποίηση (365.428 εργαζόμενοι)	100,0%	Μεταποίηση (29.719.650 εργαζόμενοι)	100,0%
Τρόφιμα-Ποτά	37,3%	Τρόφιμα-Ποτά	15,7%
Μεταλλικά προϊόντα	9,2%	Μεταλλικά προϊόντα	12,3%
Επισκευή μηχανημάτων και εξοπλισμού	5,0%	Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού	10,1%
Μη μεταλλικά ορυκτά	4,8%	Κατασκευή μηχανοκίνητων οχημάτων	8,3%
Πλαστικά προϊόντα	3,6%	Πλαστικά προϊόντα	5,7%

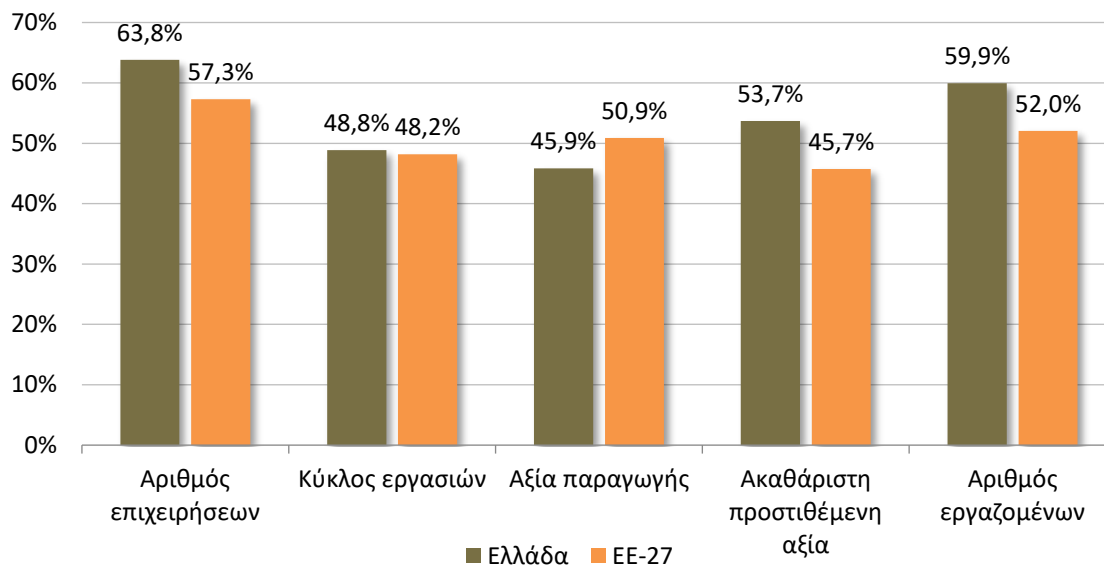
*Τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα διαρθρωτικά στοιχεία της έρευνας Structural Business Statistics αφορούν στο 2021. Τα στοιχεία της ΕΕ27 που αφορούν στην αξία παραγωγής, στην ακαθάριστη προστιθέμενη αξία και στον κύκλο εργασιών έχουν υπολογισθεί από το άθροισμα των χωρών μελών της ΕΕ, καθώς τα συγκεντρωτικά στοιχεία είναι εμπιστευτικά και μη διαθέσιμα.

Πηγή: Eurostat, Structural Business Statistics; Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Σε όρους ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας, αξίας παραγωγής, κύκλου εργασιών και αριθμού απασχολούμενων, τα Τρόφιμα και Ποτά κατατάσσονται πρώτα στους ευρωπαϊκούς κλάδους της Μεταποίησης. Συγκεκριμένα, ο κύκλος εργασιών της ευρωπαϊκής βιομηχανίας τροφίμων-ποτών αποτελεί το 14,0% της ευρωπαϊκής Μεταποίησης, ενώ το μερίδιο της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας διαμορφώνεται στο 11,5% του συνόλου της Μεταποίησης. Η βιομηχανία τροφίμων και ποτών παραμένει ο μεγαλύτερος εργοδότης στον τομέα της Μεταποίησης και στην ΕΕ, περίπου το 15,7% του συνόλου των εργαζομένων στην ευρωπαϊκή Μεταποίηση, με τα Μεταλλικά προϊόντα να έπονται (12,3%). Αναφορικά με τον αριθμό των επιχειρήσεων, η ευρωπαϊκή βιομηχανία Τροφίμων και ποτών καταλαμβάνει τη δεύτερη θέση, μετά τα Μεταλλικά προϊόντα, με το ποσοστό των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε αυτή να ανέρχεται στο 14,4% της Μεταποίησης στην ΕΕ. Και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η βιομηχανία τροφίμων-ποτών εντοπίζεται ανάμεσα στους πρώτους κλάδους της ευρωπαϊκής οικονομίας, όπως η αυτοκινητοβιομηχανία, τα χημικά προϊόντα, τα βιομηχανικά μηχανήματα και τα μεταλλικά προϊόντα.

Σε σύγκριση με την ΕΕ27, η εγχώρια βιομηχανία τροφίμων και ποτών έχει μεγαλύτερη συμβολή στον τομέα της Μεταποίησης, σε όλες τις κατηγορίες οικονομικών μεγεθών, γεγονός που αντανακλά τη σημασία της στη βιώσιμη ανάπτυξη της εγχώριας οικονομίας.

Εξετάζοντας τα βασικά οικονομικά μεγέθη στους πέντε πρώτους κλάδους της εγχώριας Μεταποίησης, αυτοί καλύπτουν το 63,8% του συνόλου της Μεταποίησης σε όρους αριθμού επιχειρήσεων (έναντι 57,3% στην ΕΕ), το 48,8% σε όρους κύκλου εργασιών (έναντι 48,2% στην ΕΕ), το 45,9% της αξίας παραγωγής (έναντι 50,9% στην ΕΕ), το 53,7% της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας (έναντι 45,7% στην ΕΕ) και το 59,9% του συνόλου των εργαζομένων (έναντι 52,0% στην ΕΕ, Διάγραμμα 1.1).

Διάγραμμα 1.1: ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΩΝ ΠΕΝΤΕ ΠΡΩΤΩΝ ΚΛΑΔΩΝ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ ΣΕ ΕΛΛΑΔΑ-ΕΕ27, 2021

Πηγή: Eurostat, Structural Business Statistics; ΕΕΔ-ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Ως προς τις ετήσιες μεταβολές στα βασικά διαρθρωτικά μεγέθη της εγχώριας βιομηχανίας τροφίμων και ποτών το 2021 προκύπτει υποχώρηση του αριθμού των επιχειρήσεων, στα Τρόφιμα και τα Ποτά, κατά 0,1% και 0,3%, αντίστοιχα έναντι αύξησης στο σύνολο της Μεταποίησης (+1,0%, Πίνακας 1.2). Άνοδος σημειώνεται στον κύκλο εργασιών στα Τρόφιμα (+10,1%) και στα Ποτά (+27,3%), με τον σχετικό δείκτη στη Μεταποίηση να ενισχύεται κατά 29,9%. Ανοδικές τάσεις καταγράφονται στην αξία παραγωγής στα Τρόφιμα και στα Ποτά, κατά 11,1% και 27,3% αντίστοιχα, καθώς και στη Μεταποίηση (+28,2%). Όσον αφορά στην ακαθάριστη προστιθέμενη αξία, αύξηση σημειώνεται στα Τρόφιμα (+0,8%), ενώ εντονότερη είναι η άνοδος για τα Ποτά (+26,8%), και για το σύνολο του μεταποιητικού τομέα (26,4%). Ανοδική τάση σημειώνει και ο αριθμός των εργαζομένων στα Τρόφιμα και στα Ποτά, κατά 4,5% και 1,1% αντίστοιχα το 2021 σε σχέση με το 2020 όταν το σύνολο του μεταποιητικού τομέα ενισχύεται κατά 4,2%.

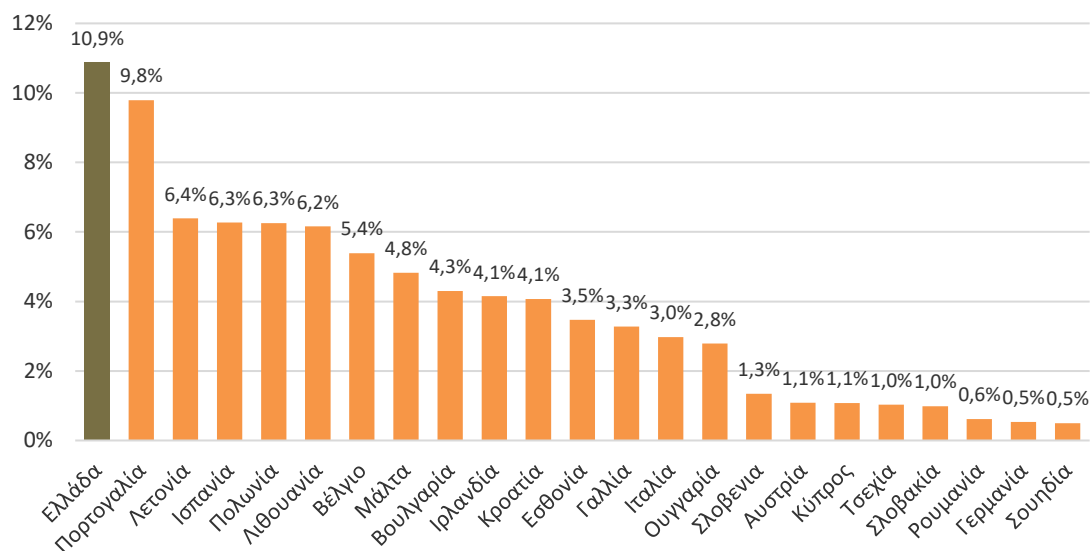
Πίνακας 1.2: ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΕ ΕΛΛΑΔΑ, 2021/2020

Μέγεθος	Μεταποίηση	Τρόφιμα	Ποτά
Αριθμός επιχειρήσεων	↑ 1,0%	↓ -0,1%	↓ -0,3%
Κύκλος εργασιών	↑ 29,9%	↑ 10,1%	↑ 27,3%
Αξία παραγωγής	↑ 28,2%	↑ 11,1%	↑ 27,3%
Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία	↑ 26,4%	↑ 0,8%	↑ 26,8%
Αριθμός εργαζομένων	↑ 4,2%	↑ 4,5%	↑ 1,1%

Πηγή: Eurostat, Structural Business Statistics; Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Ως προς τις δαπάνες για Έρευνα & Ανάπτυξη, η εγχώρια βιομηχανία τροφίμων-ποτών-καπνού δαπάνησε €46,3 εκατ. το 2021 (από τα €35,1 το 2020), μέγεθος που αντιστοιχεί περίπου στο 10,9% της συνολικής δαπάνης για Ε&Α στην Ελλάδα, και επίδοση που κατατάσσει την Ελλάδα στην πρώτη θέση μεταξύ των χωρών της ΕΕ27, για τις οποίες υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία (Διάγραμμα 1.2).

Διάγραμμα 1.2: ΠΟΣΟΣΤΟ ΔΑΠΑΝΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ-ΠΟΤΩΝ-ΚΑΠΝΟΥ ΓΙΑ Ε&Α (% ΣΤΗ ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ ΓΙΑ Ε&Α), 2021

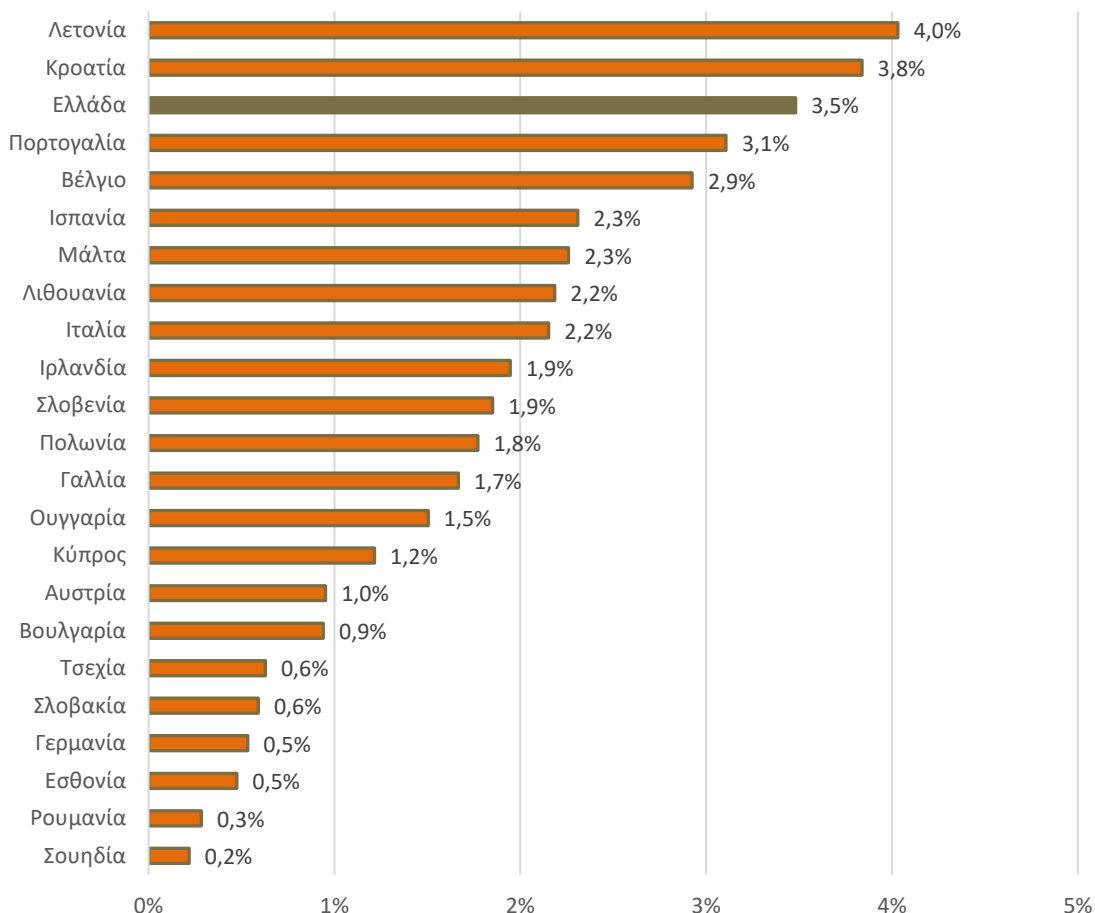

Πηγή: Eurostat, Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Σημ: Οι δραστηριότητες Έρευνας & Ανάπτυξης αφορούν σε δημιουργική και συστηματική εργασία με σκοπό την ανάπτυξη νέων εφαρμογών βάσει επιστημονικών και εξειδικευμένων γνώσεων (Eurostat).

Στην εγχώρια βιομηχανία τροφίμων και ποτών εντοπίζεται το 3,5% των ερευνητών απασχολούμενων του συνόλου των ερευνητών το 2021, επίδοση που κατατάσσει την Ελλάδα στην 3η θέση μεταξύ των Ευρωπαϊκών χωρών μετά την Λετονία και την Κροατία (Διάγραμμα 1.3).

Διάγραμμα 1.3: ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΡΕΥΝΗΤΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ-ΠΟΤΩΝ-ΚΑΠΝΟΥ (% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΡΕΥΝΗΤΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ), ΣΕ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΕΕ27, 2021

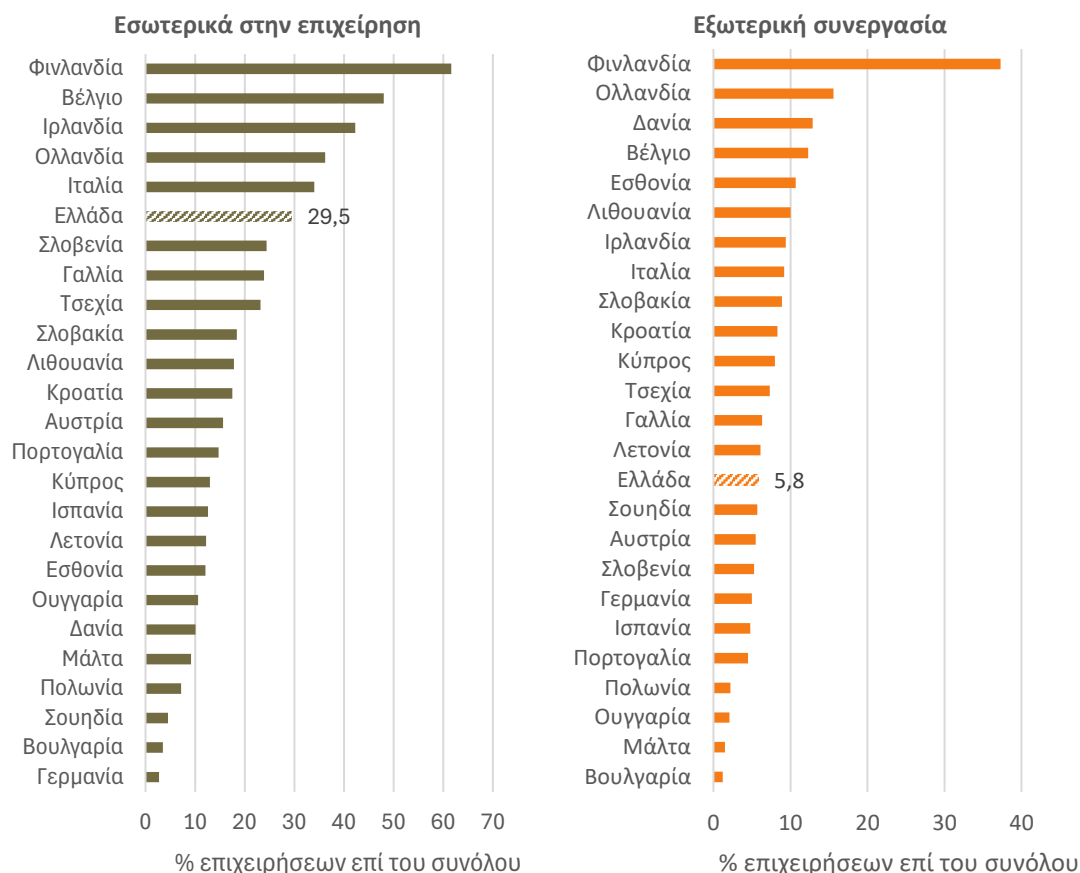

Πηγή: Eurostat, Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Σημ: Σε όρους ισοδύναμων ετήσιων θέσεων εργασίας πλήρους απασχόλησης

Αναφορικά με την ανάπτυξη δραστηριοτήτων έρευνας και ανάπτυξης, στην εγχώρια βιομηχανία τροφίμων και ποτών σχεδόν το 30% των επιχειρήσεων αναπτύσσει δραστηριότητες εντός της ίδιας της επιχείρησης, επίδοση που κατατάσσει την Ελλάδα στην 6^η θέση μεταξύ των χωρών της ΕΕ27 (Διάγραμμα 1.4). Την πρώτη θέση καταλαμβάνει η Φινλανδία, με το 61,6% των επιχειρήσεων στη βιομηχανία τροφίμων και ποτών να αναπτύσσει δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης εντός της επιχείρησης, ενώ έπονται το Βέλγιο (48%) και η Ιρλανδία (42,3%). Η ανάπτυξη δραστηριοτήτων έρευνας και ανάπτυξης με εξωτερική ανάθεση φαίνεται να έχει συνολικά μικρότερη απήχηση, καθώς μόλις το 5% των επιχειρήσεων της εγχώριας βιομηχανίας τροφίμων και ποτών αναπτύσσει συνεργατικές σχέσεις για Ε&Α. Και σε αυτή την περίπτωση ξεχωρίζει η Φινλανδία (37,3%), και ακολουθούν η Ολλανδία και η Δανία, με 15,6% και 12,9%, αντίστοιχα, των επιχειρήσεων να αναθέτει δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης σε άλλη επιχείρηση.

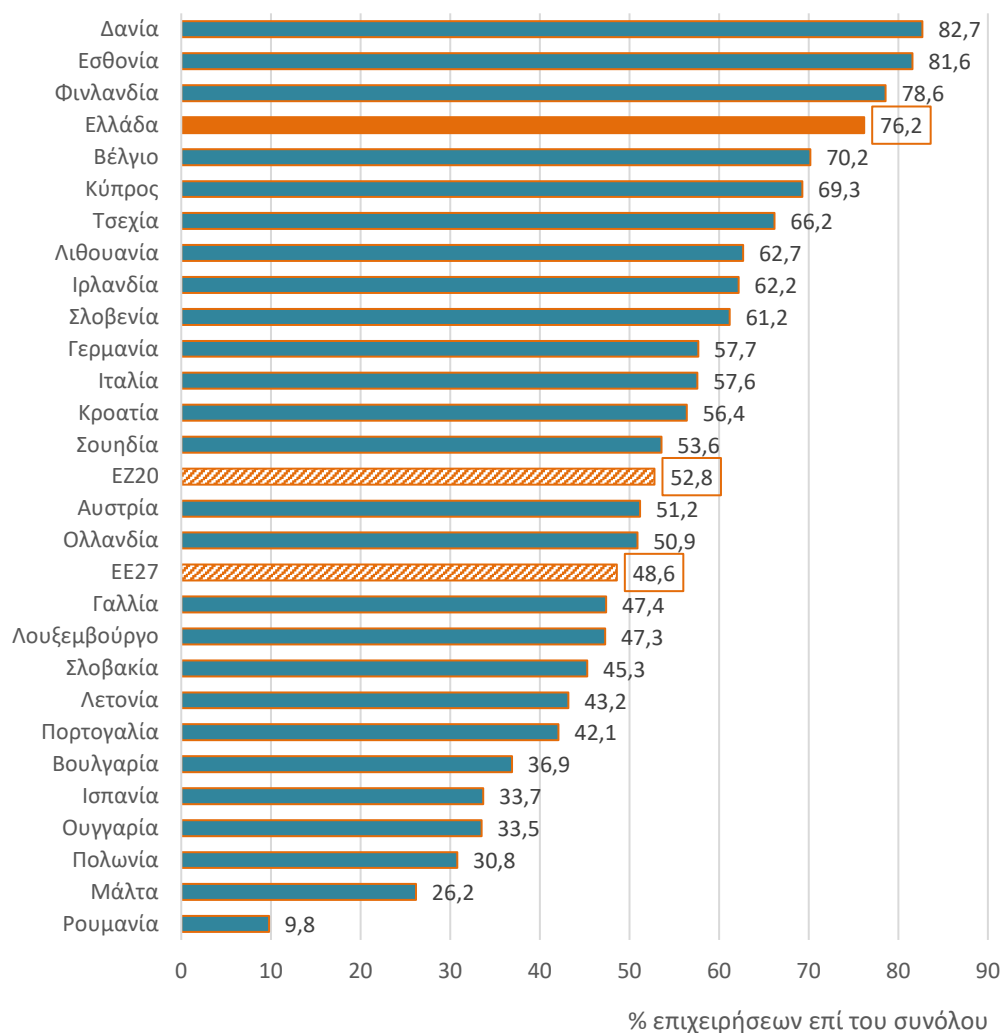
Διάγραμμα 1.4: ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ-ΠΟΤΩΝ-ΚΑΠΝΟΥ ΜΕ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ Ε&Α ΣΕ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΕΕ27, 2018-2020

Πηγή: Eurostat, Community innovation survey 2020 (CIS2020), Επεξεργασία στοιχείων: ΙΟΒΕ

Σημ: Ο όρος «εσωτερικά στην επιχείρηση» αφορά σε δραστηριότητες έρευνας & ανάπτυξης που υλοποιούνται εντός των εγκαταστάσεων της επιχείρησης. Ο όρος «εξωτερική συνεργασία» αφορά σε δραστηριότητες έρευνας & ανάπτυξης που υλοποιούνται εκτός της επιχείρησης (εγκαταστάσεις, ανθρώπινο δυναμικό) για λογαριασμό της επιχείρησης, με εξωτερική ανάθεση.

Ως προς την καινοτομία, στη βιομηχανία τροφίμων-ποτών-καπνού στην Ελλάδα το ποσοστό των καινοτόμων επιχειρήσεων ανήλθε κατά μέσο όρο σε 76,2% την περίοδο 2018-2020 επίδοση που κατατάσσει την Ελλάδα στην 4η θέση μεταξύ των χωρών της ΕΕ27, και αρκετά ψηλότερα από τον μέσο όρο των χωρών της ΕΖ20 (52,8%) και της ΕΕ27 (48,6%, Διάγραμμα 1.5). Για τις υψηλότερες επιδόσεις ξεχωρίζουν η Δανία (82,7%), η Εσθονία (81,6%) και η Φινλανδία (78,6%).

Διάγραμμα 1.5: ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ-ΠΟΤΩΝ-ΚΑΠΝΟΥ ΣΕ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΕΕ27, 2018-2020

Πηγή: Eurostat, Community innovation survey 2020 (CIS2020), Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Σημ: Οι δραστηριότητες καινοτομίας περιλαμβάνουν όλες τις αναπτυξιακές, οικονομικές και εμπορικές δραστηριότητες που αναλαμβάνει μια επιχείρηση για την παραγωγή μιας καινοτομίας. Τύποι δραστηριοτήτων καινοτομίας αφορούν σε καινοτομία προϊόντος ή διαδικασίας (Eurostat).

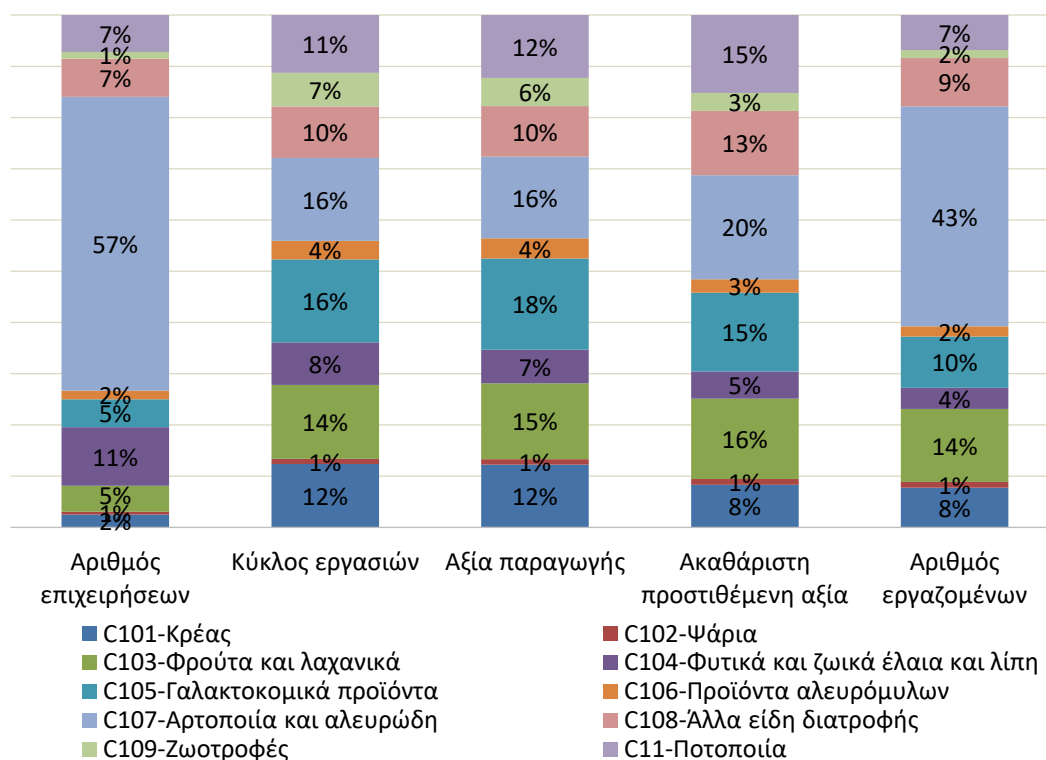
1.2 ΔΙΑΘΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΚΛΑΔΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Στην Ελλάδα, ως προς την κατανομή των υποκλάδων των Τροφίμων και Ποτών² με βάση τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά που αναλύονται (Διάγραμμα 1.3), προκύπτουν τα εξής:

² Στην κατανομή συμπεριλαμβάνονται και τα Ποτά, μαζί με τους υποκλάδους των Τροφίμων. Για τους υποκλάδους των τροφίμων υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία μέχρι και το 2021.

- Στην ακαθάριστη προστιθέμενη αξία ξεχωρίζει η Αρτοποιία και τα αλευρώδη με το μεγαλύτερο ποσοστό της σχετικής κατανομής (20%) και έπονται τα Φρούτα και λαχανικά (16%), τα Γαλακτοκομικά και τα Ποτά (από 15%, αμφότερα).
- Σχετικά με την αξία παραγωγής, το υψηλότερο μερίδιο της σχετικής κατανομής κατέχουν τα Γαλακτοκομικά, με 18%, και ακολουθούν η Αρτοποιία και τα αλευρώδη (16%), και τα Φρούτα και λαχανικά (15%).
- Στον αριθμό των επιχειρήσεων του κλάδου, το μεγαλύτερο μερίδιο έχει η Αρτοποιία και τα αλευρώδη (57%), ενώ ακολουθούν τα Έλαια και λίπη (11%), τα Άλλα είδη διατροφής και τα Ποτά (από 7%, αμφότερα).
- Όσον αφορά τον κύκλο εργασιών, το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν τα Γαλακτοκομικά προϊόντα και η Αρτοποιία και αλευρώδη (από 16%, αμφότερα), τα Φρούτα και λαχανικά (14%) και το Κρέας (12%).
- Ως προς τον αριθμό των εργαζομένων, η Αρτοποιία και τα αλευρώδη (43%) έρχονται πρώτα στη σχετική κατάταξη, σε χαμηλότερα επίπεδα εντοπίζονται τα Φρούτα και λαχανικά (14%), και ακολουθούν τα Γαλακτοκομικά προϊόντα (10%).

Διάγραμμα 1.6: ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΥΠΟΚΛΑΔΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ, ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΚΥΡΙΑ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, 2021

Πηγή: Eurostat, Structural Business Statistics; ΕΕΔ-ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Εξετάζοντας τις ετήσιες μεταβολές στα βασικά μεγέθη των υποκλάδων Τροφίμων και στα Ποτά το 2021 καταγράφεται άνοδος του αριθμού των επιχειρήσεων σε τέσσερις κλάδους, στις Ζωοτροφές (6,0%), τα Φρούτα και λαχανικά (5,4%), τα Γαλακτοκομικά (2,6%), και τα Άλλα είδη διατροφής (0,9%, Πίνακας 1.3). Σε όρους κύκλου εργασιών, η υψηλότερη άνοδος σημειώνεται στις Ζωοτροφές (36,6%), τα Ποτά (27,3%), τα Έλαια και λίπη (19,8%) και έπονται η Αρτοποιία και αλευρώδη (16,7%) και τα Ψάρια (10,2%). Ως προς την στην αξία παραγωγής, τη μεγαλύτερη αύξηση σημειώνουν οι Ζωοτροφές (31,2%) και τα Ποτά (27,3%), με τα Έλαια και λίπη και την Αρτοποιία και αλευρώδη να ακολουθούν (18,9% και 18,2%, αντίστοιχα). Όσον αφορά την ακαθάριστη προστιθέμενη αξία, ξεχωρίζει η άνοδος στα Ποτά και τα Έλαια και λίπη, κατά 26,8% και 22,2%, αντίστοιχα. Τέλος, σε ό,τι αφορά τον αριθμό απασχολούμενων, σημειώνονται μικτές τάσεις, με την μεγαλύτερη αύξηση να εντοπίζεται στα Γαλακτοκομικά (7,9%) και την Αρτοποιία και αλευρώδη (7,2%).

Πίνακας 1.3: ΕΤΗΣΙΑ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΣΤΟΥΣ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ 2021/2020

Κλάδος	Αριθμός επιχειρήσεων	Κύκλος εργασιών	Αξία παραγωγής	Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία	Αριθμός εργαζομένων
Τρόφιμα και Ποτά	↓ -0,1%	↑ 11,9%	↑ 12,8%	↑ 4,1%	↑ 4,2%
Τρόφιμα	↓ -0,1%	↑ 10,1%	↑ 11,1%	↑ 0,8%	↑ 4,5%
Κρέας	↓ -2,7%	↑ 7,0%	↑ 13,0%	↓ -2,6%	↑ 2,3%
Ψάρια	↓ -5,1%	↑ 10,2%	↑ 14,7%	↑ 7,6%	↑ 0,2%
Φρούτα και λαχανικά	↑ 5,4%	↓ -0,3%	↓ -0,2%	↓ -10,9%	↑ 6,7%
Φυτικά και ζωικά έλαια και λίπη	↓ -0,1%	↑ 19,8%	↑ 18,9%	↑ 22,2%	↓ -6,0%
Γαλακτοκομικά προϊόντα	↑ 2,6%	↑ 9,4%	↑ 12,0%	↓ -1,0%	↑ 7,9%
Προϊόντα αλευρόμυλων	→ 0,0%	↓ -5,6%	↓ -4,8%	↓ -24,9%	↓ -21,2%
Αρτοποιία και αλευρώδη	↓ -0,9%	↑ 16,7%	↑ 18,2%	↑ 12,5%	↑ 7,2%
Άλλα είδη διατροφής	↑ 0,9%	↑ 7,3%	↑ 7,9%	↑ 3,6%	↑ 0,0%
Ζωοτροφές	↑ 6,0%	↑ 36,6%	↑ 31,2%	↑ 3,4%	↑ 5,1%
Ποτοποιία	↓ -0,3%	↑ 27,3%	↑ 27,3%	↑ 26,8%	↑ 1,1%

Πηγή: Eurostat, Structural Business Statistics; ΕΕΔ-ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Ως προς τις ετήσιες ποσοστιαίες μεταβολές του Δείκτη Βιομηχανικής Παραγωγής (ΔΒΠ), στον πίνακα που ακολουθεί (Πίνακας 1.4) παρουσιάζονται οι σχετικές τάσεις για το 2023 στο σύνολο της Μεταποίησης και των κλάδων των Τροφίμων, σε ΕΕ27, Ευρωζώνη και Ελλάδα. Συγκεκριμένα, το 2023, ο εγχώριος Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής στα Τρόφιμα ενισχύεται κατά 3,7%, όταν στο σύνολο της Μεταποίησης, η άνοδος ανέρχεται στο 4,2%. Στην ΕΕ27 και την Ευρωζώνη, το 2023, ο Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής των Τροφίμων σημείωσε υποχώρηση 1,2% και 1,1% αντίστοιχα.

Σε επίπεδο υποκλάδων, το 2023 ο εγχώριος Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής καταγράφει μικτές τάσεις με τους μισούς υποκλάδους των Τροφίμων να κινούνται ανοδικά. Συγκεκριμένα,

τη μεγαλύτερη άνοδο σημειώνουν τα Έλαια και λίπη (10,3%), με την Αρτοποιία και τα αλευρώδη να ακολουθούν, με τον σχετικό δείκτη να ενισχύεται κατά 7,5%. Το Κρέας και τα Γαλακτοκομικά προϊόντα, καταγράφουν άνοδο στον σχετικό δείκτη της τάξης του 5,8% και 4,2%, αντίστοιχα, ενώ σε χαμηλότερα επίπεδα εντοπίζονται τα Φρούτα και λαχανικά (2,6%). Στον αντίποδα, οι κλάδοι των Ζωοτροφών, Ψαριών, Προϊόντα αλευρόμυλων, Ποτά και των Άλλων ειδών διατροφής κατέγραψαν υποχώρηση.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, το 2023 καταγράφονται αρνητικές τάσεις στους υποκλάδους των Τροφίμων, με τη μοναδική άνοδο να σημειώνεται στις Ζωοτροφές και τα Άλλα είδη διατροφής, τόσο στην ΕΕ όσο και στην Ευρωζώνη.

Πίνακας 1.4: ΕΤΗΣΙΑ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΣΤΟΝ ΔΕΙΚΤΗ ΟΓΚΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ, 2023/2022

Κλάδος	ΕΕ-27	Ευρωζώνη - 19	Ελλάδα
Μεταποίηση	↓ -1,4	↓ -1,8	↑ 4,2
Τρόφιμα	↓ -1,2	↓ -1,1	↑ 3,7
Κρέας	↓ -1,3	↓ -2,0	↑ 5,8
Ψάρια	↓ -3,7	↓ -5,0	↓ -4,1
Φρούτα και λαχανικά	↓ -5,2	↓ -5,7	↑ 2,6
Φυτικά και ζωικά έλαια και λίπη	↓ -4,1	↓ -4,3	↑ 10,3
Γαλακτοκομικά προϊόντα	↓ -0,6	↓ -0,6	↑ 4,2
Προϊόντα αλευρόμυλων	↓ -2,9	↓ -3,5	↓ -0,1
Αρτοποιία και αλευρώδη	↓ -0,7	↓ -0,6	↑ 7,5
Άλλα είδη διατροφής	↑ 0,2	↑ 0,2	↓ -3,7
Ζωοτροφές	↑ 0,7	↑ 0,7	↓ -0,5
Ποτοποιία	↓ -2,9	↓ -3,1	↓ -0,3

Πηγή: Eurostat, Short term Business Statistics, Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

1.3 ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Στα διαγράμματα που ακολουθούν παρουσιάζεται η κατανομή των βασικών διαρθρωτικών στοιχείων για το 2021 στα Τρόφιμα και τα Ποτά, με βάση το μέγεθος των επιχειρήσεων του κλάδου, (Διάγραμμα 1.4).

Διάγραμμα 1.7: ΒΑΣΙΚΑ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΑ ΤΡΟΦΙΜΑ ΚΑΙ ΣΤΑ ΠΟΤΑ, ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ, 2021

Πηγή: Eurostat, Structural Business Statistics, Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται αρχικά τα βασικά διαρθρωτικά μεγέθη των επιχειρήσεων στα Τρόφιμα και τα Ποτά, και συγκεκριμένα αριθμός επιχειρήσεων, κύκλος εργασιών, αξία παραγωγής και ακαθάριστη προστιθέμενη αξία, αριθμός εργαζομένων ανά

μέγεθος επιχείρησης, η κατανομή αυτών στο σύνολο των Τροφίμων και των Ποτών αντίστοιχα, καθώς και οι ετήσιες ποσοστιαίες μεταβολές τους (Πίνακας 1.5).³

Ως προς τον αριθμό των επιχειρήσεων, το υψηλότερο μερίδιο, τόσο στα Τρόφιμα όσο και στα Ποτά, εντοπίζεται στις πολύ μικρές επιχειρήσεις, 86% και 91%, αντίστοιχα, δηλαδή σε εκείνες που ο αριθμός των εργαζομένων τους δεν ξεπερνά τα 9 άτομα.

Σε όρους κύκλου εργασιών, τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στις πολύ μεγάλες επιχειρήσεις, δηλαδή σε εκείνες τις οποίες ο αριθμός των απασχολούμενων ξεπερνά τα 250 άτομα, τόσο στα Τρόφιμα (38%) όσο και στα Ποτά (52%). Το μερίδιο των πολύ μικρών επιχειρήσεων ανέρχεται σε 12% στα Τρόφιμα, γεγονός που ερμηνεύεται από τη μεγάλη συγκέντρωση και τον υψηλό αριθμό των πολύ μικρών επιχειρήσεων (έως 9 άτομα), οι οποίες απαριθμούν σχεδόν τις 12,7 χιλιάδες, ενώ στα Ποτά, το αντίστοιχο ποσοστό ανέρχεται σε 10%.

Ως προς την αξία παραγωγής και την ακαθάριστη προστιθέμενη αξία στα Τρόφιμα το υψηλότερο μερίδιο καταγράφεται, όπως άλλωστε είναι αναμενόμενο, στις πολύ μεγάλες επιχειρήσεις, με τους σχετικούς δείκτες να ανέρχονται στο 41% και 42%, αντίστοιχα. Έπονται οι μεγάλες επιχειρήσεις, με την αξία παραγωγής και την ακαθάριστη προστιθέμενη αξία, να διαμορφώνονται σε 30% και 31%, αντίστοιχα. Στα Ποτά, οι πολύ μεγάλες επιχειρήσεις συγκεντρώνουν από 52% σε όρους αξίας παραγωγής και ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας αμφότερα. Σε χαμηλότερα επίπεδα, εντοπίζονται οι μεγάλες επιχειρήσεις, με την αξία παραγωγής και την ακαθάριστη προστιθέμενη αξία να διαμορφώνονται στο 24%, αμφότερα του συνόλου του κλάδου των Ποτών.

Ως προς τον αριθμό των απασχολούμενων, στα Τρόφιμα το μεγαλύτερο ποσοστό εντοπίζεται στις πολύ μικρές επιχειρήσεις (27%), ενώ ακολουθούν οι πολύ μεγάλες (26%) και οι μεγάλες επιχειρήσεις (22%). Στα Ποτά, το μεγαλύτερο ποσοστό των εργαζόμενων του κλάδου (37%) απασχολούνται στις πολύ μεγάλες επιχειρήσεις, ενώ ένα 25% στις μεγάλες επιχειρήσεις.

³Τα πιο πρόσφατα διαρθρωτικά στοιχεία που παρουσιάζονται ανά μέγεθος επιχείρησης στη συγκεκριμένη υποενότητα αφορούν το 2021 και έχουν ληφθεί από τα Structural Business Statistics-Eurostat

Πίνακας 1.5: ΒΑΣΙΚΑ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΑ ΤΡΟΦΙΜΑ ΚΑΙ ΣΤΑ ΠΟΤΑ, ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ, 2021

ΤΡΟΦΙΜΑ							
ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΑ ΜΕΓΕΘΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ 2021		Σύνολο	0-9	10- 19	20-49	50-249	>250
Αριθμός επιχειρήσεων		14.747	12.712	1.124	583	266	62
Κύκλος εργασιών (εκατ. €)		15.364	1.875	1.050	1.891	4.661	5.887
Αξία παραγωγής (εκατ. €)		13.234	1.263	774	1.651	4.073	5.472
Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία (εκατ. €)		2.966	235	210	385	880	1.256
Αριθμός εργαζομένων		126.984	34.085	15.066	16.996	27.584	33.253
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ 2021		Σύνολο	0-9	10- 19	20-49	50-249	>250
Αριθμός επιχειρήσεων		100,0%	86%	8%	4%	2%	0%
Κύκλος εργασιών (εκατ. €)		100,0%	12%	7%	12%	30%	38%
Αξία παραγωγής (εκατ. €)		100,0%	10%	6%	12%	31%	41%
Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία (εκατ. €)		100,0%	8%	7%	13%	30%	42%
Αριθμός εργαζομένων		100,0%	27%	12%	13%	22%	26%
ΤΡΟΦΙΜΑ % ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2021/ 2020		Σύνολο	0-9	10- 19	20-49	50-249	>250
Αριθμός επιχειρήσεων	↓	-0,1%	↓ -1,0%	↑ 6,5%	↑ 6,2%	↑ 1,5%	↑ 8,8%
Κύκλος εργασιών (εκατ. €)	↑	10,1%	↑ 9,7%	↑ 10,7%	↑ 8,8%	↑ 12,0%	↑ 9,2%
Αξία παραγωγής (εκατ. €)	↑	11,1%	↑ 10,0%	↑ 11,1%	↑ 11,7%	↑ 10,1%	↑ 11,8%
Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία (εκατ. €)	↑	0,8%	↑ 10,6%	↑ 7,9%	↑ 9,7%	↓ 0,0%	↓ -3,6%
Αριθμός εργαζομένων	↑	4,5%	↑ 1,2%	↑ 6,5%	↑ 5,7%	↑ 0,8%	↑ 9,7%

ΠΟΤΑ							
ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΑ ΜΕΓΕΘΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ 2021		Σύνολο	0-9	10- 19	20-49	50-249	>250
Αριθμός επιχειρήσεων		1.144	1.039	41	32	27	5
Κύκλος εργασιών (εκατ. €)		1.956	198	82	191	468	1.018
Αξία παραγωγής (εκατ. €)		1.850	180	78	184	451	958
Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία (εκατ. €)		532	51	27	53	126	276
Αριθμός εργαζομένων		9.332	1.995	557	978	2.359	3.443
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ 2021		Σύνολο	0-9	10- 19	20-49	50-249	>250
Αριθμός επιχειρήσεων		100,0%	91%	4%	3%	2%	0%
Κύκλος εργασιών (εκατ. €)		100,0%	10%	4%	10%	24%	52%
Αξία παραγωγής (εκατ. €)		100,0%	10%	4%	10%	24%	52%
Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία (εκατ. €)		100,0%	10%	5%	10%	24%	52%
Αριθμός εργαζομένων		100,0%	21%	6%	10%	25%	37%
ΠΟΤΑ % ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2021/ 2020		Σύνολο	0-9	10- 19	20-49	50-249	>250
Αριθμός επιχειρήσεων	↓	-0,3%	↓ -0,4%	↑ 2,5%	↑ 3,2%	↓ -3,6%	↑ 0,0%
Κύκλος εργασιών (εκατ. €)	↑	27,3%	↑ 31,7%	↑ 29,4%	↑ 24,4%	↑ 15,7%	↑ 33,0%
Αξία παραγωγής (εκατ. €)	↑	27,3%	↑ 28,2%	↑ 26,5%	↑ 21,3%	↑ 19,9%	↑ 32,3%
Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία (εκατ. €)	↑	26,8%	↑ 71,4%	↑ 49,5%	↑ 2,1%	↑ 48,1%	↑ 17,2%
Αριθμός εργαζομένων	↑	1,1%	↑ 2,9%	↑ 6,5%	↑ 12,8%	↓ -6,2%	↑ 1,5%

Πηγή: Eurostat, Structural Business Statistics, Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

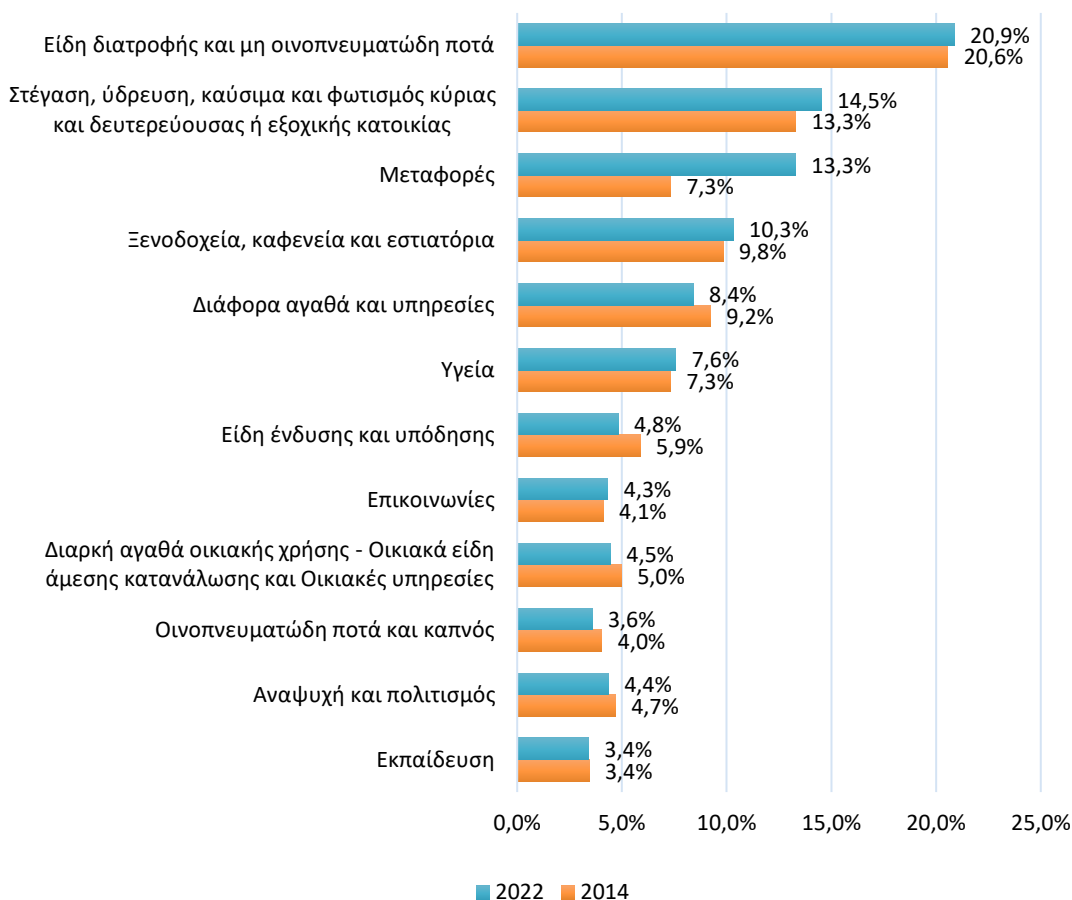
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΤΕΛΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ

Η ανάλυση στην παρούσα ενότητα βασίζεται σε στοιχεία από τις Έρευνες Οικογενειακού Προϋπολογισμού (ΕΟΠ) της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής.⁴ Η ποσοστιαία κατανομή της μέσης μηνιαίας δαπάνης των νοικοκυριών στις δώδεκα (12) βασικές κατηγορίες αγαθών και υπηρεσιών⁵ για τα έτη 2022 και 2014 παρουσίασε σχετικά ήπιες μεταβολές (Διάγραμμα 2.1). Η μεγαλύτερη άνοδος της μέσης δαπάνης το 2022 σε σύγκριση με το 2014 καταγράφηκε στις Μεταφορές κατά 6,0 ποσοστιαίες μονάδες (στο 13,3% το 2022), καθώς και στη Στέγαση, κατά 1,2 ποσοστιαίες μονάδες (στο 14,5% το 2022). Ηπιότερη ήταν η αύξηση της κατανάλωσης στην Υγεία, κατά 0,3 ποσοστιαίες μονάδες, με μερίδιο 7,6% των συνολικών δαπανών το 2022. Αντίθετα, τη μεγαλύτερη υποχώρηση κατέγραψαν τα Είδη ένδυσης και υπόδησης (από 5,9% το 2014 στο 4,8% το 2022), τα Διάφορα αγαθά και υπηρεσίες (από 9,2% το 2014 στο 8,4% το 2022), και Οινοπνευματώδη ποτά και καπνός (από 4,0% το 2014 στο 3,6% το 2022).

Η συνολική μηνιαία κατά κεφαλήν δαπάνη στην Ελλάδα ανήλθε σε €1.600 το 2022 ενισχυμένη κατά 12,7% σε σχέση με ένα έτος πριν και 9,7% σε σύγκριση με το 2014 (Πίνακας 2.1). Η δαπάνη για τα Είδη διατροφής και μη οινοπνευματώδη ποτά ανήλθε σε €334,0 μηνιαίως το 2022 έναντι €299,9 το 2014. Η μηνιαία δαπάνη στα Οινοπνευματώδη ποτά και τον καπνό διαμορφώθηκε στα €57,3 το 2022 από €59,0 το 2014. Όσο αφορά στις σωρευτικές μεταβολές μεταξύ των ετών 2022 και 2014, η μεγαλύτερη αύξηση καταγράφηκε στη Στέγαση, 19,9%, ενώ σε χαμηλότερα επίπεδα εντοπίστηκαν οι Μεταφορές, με 15,9% και οι Επικοινωνίες (15,6%). Ως προς τις μεταβολές τη διετία 2021-2022, ξεχώρισαν μεταξύ των βασικών κατηγοριών αγαθών για την ετήσια άνοδο τους, τα Ξενοδοχεία, καφενεία και εστιατόρια (30,9%) και η Αναψυχή και πολιτισμός (30,3%).

⁴ Οι Έρευνες Οικογενειακών Προϋπολογισμών (ΕΟΠ), οι οποίες διεξάγονται σε ετήσια βάση από την ΕΛΣΤΑΤ, παρέχουν πληροφόρηση για τη σύνθεση των συνολικών δαπανών των νοικοκυριών, ανάλογα με διάφορα κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά του κάθε νοικοκυριού.

⁵ Ταξινόμηση κατά COICOP - HBS 2013, η οποία χρησιμοποιείται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Στατιστικού Συστήματος

Διάγραμμα 2.1: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΑΠΑΝΗΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΑΝΑ ΣΚΟΠΟ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ, 2022

Πηγή: ΕΟΠ,ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία στοιχείων: ΙΟΒΕ

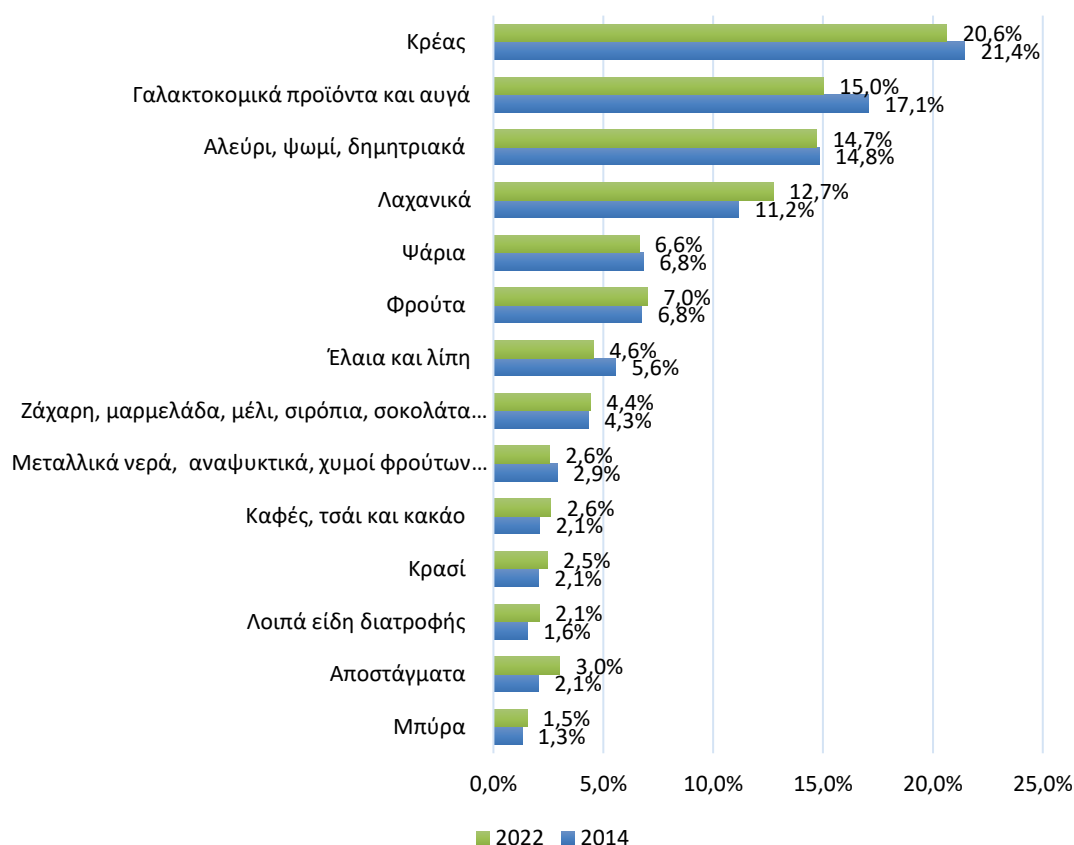
Πίνακας 2.1: ΜΗΝΙΑΙΑ ΜΕΣΗ ΔΑΠΑΝΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΑΝΑ ΣΚΟΠΟ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ, 2022

ΒΑΣΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΓΑΘΩΝ	2014	2021	2022	2022/2021	2022/2014
ΕΙΔΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΚΑΙ ΜΗ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΔΗ ΠΟΤΑ	299,9	311,8	334,0	7,1%	11,4%
ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΔΗ ΠΟΤΑ ΚΑΙ ΚΑΠΝΟΣ	59,0	54,0	57,3	6,2%	-2,8%
ΕΙΔΗ ΕΝΔΥΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΗΣΗΣ	85,8	71,4	77,2	8,1%	-10,0%
ΣΤΕΓΑΣΗ, ΥΔΡΕΥΣΗ, ΚΑΥΣΙΜΑ ΚΑΙ ΦΩΤΙΣΜΟΣ ΚΥΡΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΑΣ Ή ΕΞΟΧΙΚΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ	194,1	209,2	232,7	11,2%	19,9%
ΔΙΑΡΚΗ ΑΓΑΘΑ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ - ΟΙΚΙΑΚΑ ΕΙΔΗ ΑΜΕΣΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	72,7	63,6	71,5	12,4%	-1,7%
ΥΓΕΙΑ	106,7	114,9	121,3	5,5%	13,6%
ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ	183,48	180,6	212,7	17,8%	15,9%
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	60,0	65,9	69,4	5,3%	15,6%
ΑΝΑΨΥΧΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	68,6	53,6	69,8	30,3%	1,8%
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	50,2	47,8	54,7	14,5%	9,1%
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ, ΚΑΦΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	143,4	126,1	165,2	30,9%	15,2%
ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΓΑΘΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	134,7	120,8	134,6	11,4%	-0,1%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΩΝ	1.459	1.420	1.600	12,7%	9,7%

Πηγή: ΕΟΠ, ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία στοιχείων: ΙΟΒΕ

Αναφορικά με την ποσοστιαία συμμετοχή των επιμέρους ειδών διατροφής καταγράφηκαν ήπιες μεταβολές μεταξύ των ετών 2014 και 2022 στις περισσότερες κατηγορίες. Αύξηση καταγράφηκε στα Λαχανικά, κατά 1,6 ποσοστιαία μονάδα (στο 12,7% το 2022), καθώς και στα Αποστάγματα, κατά 1,0 ποσοστιαία μονάδα (Διάγραμμα 2.2). Άνοδος της δαπάνης σημειώθηκε επίσης στα Λοιπά είδη διατροφής (από 1,6% το 2014 στο 2,1% το 2022) και στη Μπύρα (από 1,3% το 2014 στο 1,5% το 2022). Αντίθετα, εξασθένιση της μηνιαίας δαπάνης για το 2022 σημειώθηκε στο Κρέας, τα Γαλακτοκομικά, και τα Έλαια και Λίπη. Στις υπόλοιπες κατηγορίες οι μεταβολές ήταν ήπια ανοδικές.

Διάγραμμα 2.2: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΑΠΑΝΗΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΑΝΑ ΣΚΟΠΟ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ ΣΤΑ ΕΙΔΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ, 2022

Πηγή: ΕΟΠ, ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία στοιχείων: ΙΟΒΕ

Η συνολική μηνιαία κατά κεφαλήν κατανάλωση ειδών διατροφής και ποτών το 2022 ανήλθε στα €359,2 από €334,1 ένα έτος πριν, ενώ το 2014 διαμορφώθηκε στα €317 καταγράφοντας σωρευτική αύξηση της τάξης του 13,3% (Πίνακας 2.2). Η κύρια δαπάνη των Ελλήνων καταναλωτών στη μηνιαία κατανάλωση τροφίμων και ποτών το 2022 αφορά πρώτα στο Κρέας (€74,1), τα Γαλακτοκομικά (€54,0) και στη συνέχεια στο Αλεύρι, το Ψωμί και τα δημητριακά (€52,9). Αξίζει να σημειωθεί ότι την υψηλότερη ποσοστιαία άνοδο μεταξύ 2014 και 2022

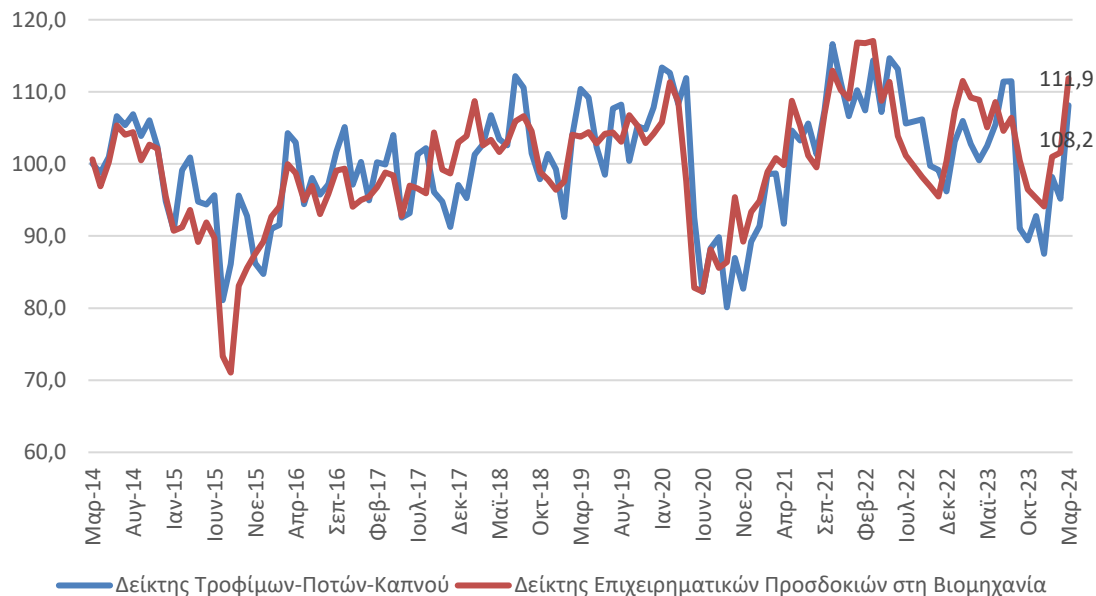
κατέγραψαν τα Αποστάγματα (+67,4%), και τα Λοιπά είδη διατροφής (+52,2%), ενώ σε χαμηλότερα επίπεδα εντοπίστηκαν Καφές, τσάι και κακάο (+40,7%) και Κρασί (+35,3%).

Πίνακας 2.2: ΜΗΝΙΑΙΑ ΜΕΣΗ ΔΑΠΑΝΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΑΝΑ ΣΚΟΠΟ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ ΣΤΑ ΕΙΔΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ, 2022

ΕΙΔΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΚΑΙ ΠΟΤΑ	2014	2021	2022	2022/2021	2022/2014
Αλεύρι, ψωμί, δημητριακά	47,0	48,4	52,9	9,2%	12,5%
Κρέας	68,0	66,7	74,1	11,1%	9,0%
Ψάρια	21,7	23,4	23,8	1,8%	9,9%
Γαλακτοκομικά προϊόντα και αυγά	54,2	50,0	54,0	7,9%	-0,4%
Έλαια και λίπη	17,7	15,8	16,4	3,8%	-7,4%
Φρούτα	21,4	24,9	25,2	1,3%	17,6%
Λαχανικά	35,4	41,6	45,8	10,1%	29,2%
Ζάχαρη, μαρμελάδα, μέλι, σιρόπια, σοκολάτα και ζαχαρωτά	13,7	15,9	15,9	-0,2%	15,8%
Λοιπά είδη διατροφής	4,9	6,8	7,5	9,9%	52,2%
Καφές, τσάι και κακάο	6,7	9,4	9,4	-0,1%	40,7%
Μεταλλικά νερά, αναψυκτικά, χυμοί φρούτων και λαχανικών	9,2	8,9	9,2	2,5%	-0,5%
Αποστάγματα	6,5	9,5	10,9	15,1%	67,4%
Κρασί	6,5	8,3	8,8	6,7%	35,3%
Μπύρα	4,1	4,5	5,5	21,2%	32,6%
Σύνολο ειδών διατροφής και ποτών	317,0	334,1	359,2	7,5%	13,3%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΩΝ	1.459	1.420	1.600	12,7%	9,7%

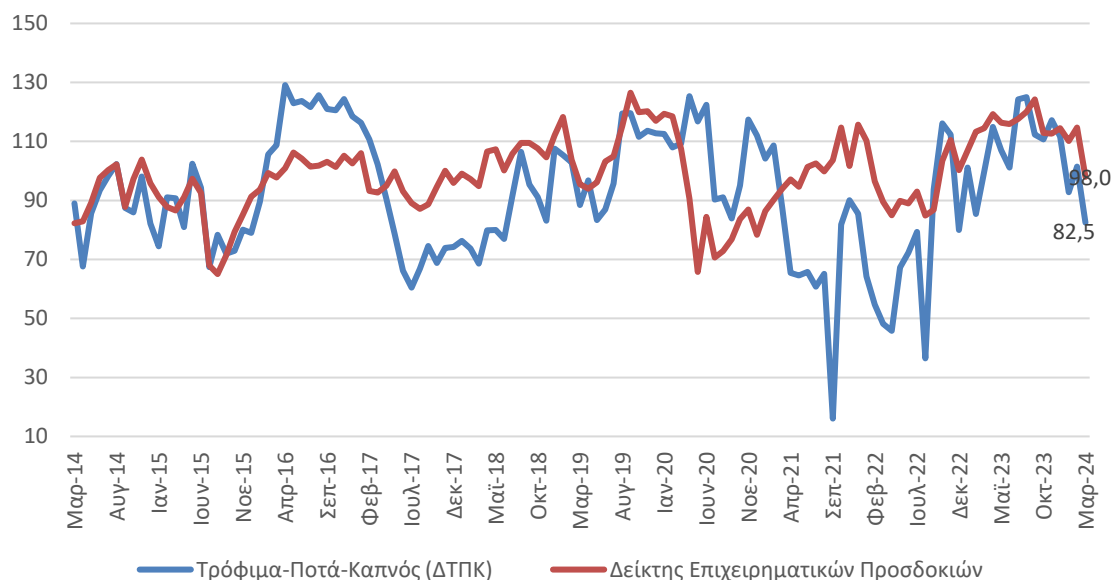
Πηγή: ΕΟΠ, ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία στοιχείων: ΙΟΒΕ * Τρέχουσες τιμές, € ανά νοικοκυριό

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία ενισχύθηκε τον Μάρτιο του τρέχοντος έτους στις 111,9 μονάδες από 101,6 μονάδες τον προηγούμενο μήνα, επίπεδο υψηλότερο από το αντίστοιχο περυσινό (109,2 μον., Διάγραμμα 2.3). Σε ό,τι αφορά τον Δείκτη για τη βιομηχανία Τροφίμων-Ποτών-Καπνού ανήλθε στις 108,2 μονάδες τον Μάρτιο από 95,2 τον Φεβρουάριο, σε χαμηλότερα επίπεδα σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους (στις 102,8 μον.).

Διάγραμμα 2.3: ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΔΟΚΙΩΝ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ-ΠΟΤΩΝ (2000-2010=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfm, Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο υποχώρησε τον Μάρτιο του τρέχοντος έτους στις 98,0 μονάδες από 114,8 μον. τον προηγούμενο μήνα (Διάγραμμα 2.4). Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα Τρόφιμα – Ποτά – Καπνός κατέγραψε εξασθένιση τον Μάρτιο και ανήλθε στις 82,5 μονάδες (από 101,4 μον. ένα μήνα νωρίτερα), χαμηλότερα σε σχέση με το περυσινό επίπεδο (99,9 μον.).

Διάγραμμα 2.4: ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΔΟΚΙΩΝ ΣΤΟ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΣΤΑ ΤΡΟΦΙΜΑ-ΠΟΤΑ-ΚΑΠΝΟΣ (ΔΤΠΚ) (2000-2010=100)

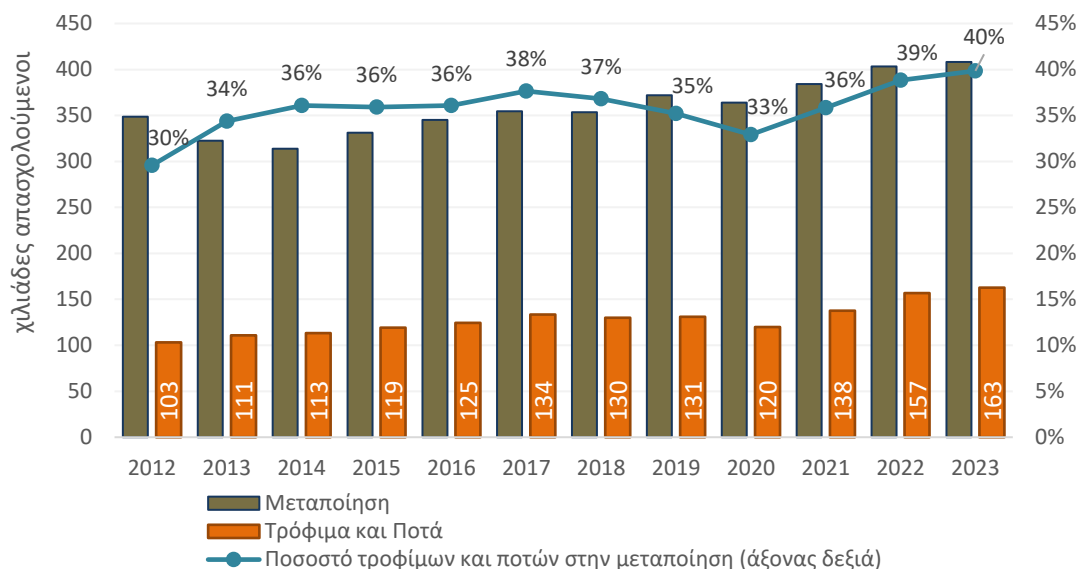
Πηγή: IOBE, DG Ecfm, Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ

Η Βιομηχανία Τροφίμων και Ποτών ξεχωρίζει για τη συμβολή της στην απασχόληση της ελληνικής Μεταποίησης. Από τα πρόσφατα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, προκύπτει ότι το μερίδιό της στο σύνολο των απασχολούμενων της Μεταποίησης παραμένει σε υψηλά επίπεδα τα τελευταία χρόνια σημειώνοντας ήπια άνοδο, κυρίως από το 2020 παρά τη μικρή αύξηση του συνολικού εργατικού δυναμικού στις μεταποιητικές επιχειρήσεις της χώρας. Το 2012, το ποσοστό του εργατικού δυναμικού Τροφίμων και Ποτών στο σύνολο της απασχόλησης στη Μεταποίηση βρισκόταν στο 30%, ενώ το 2023 ανήλθε στο 40% (Διάγραμμα 3.1).⁶

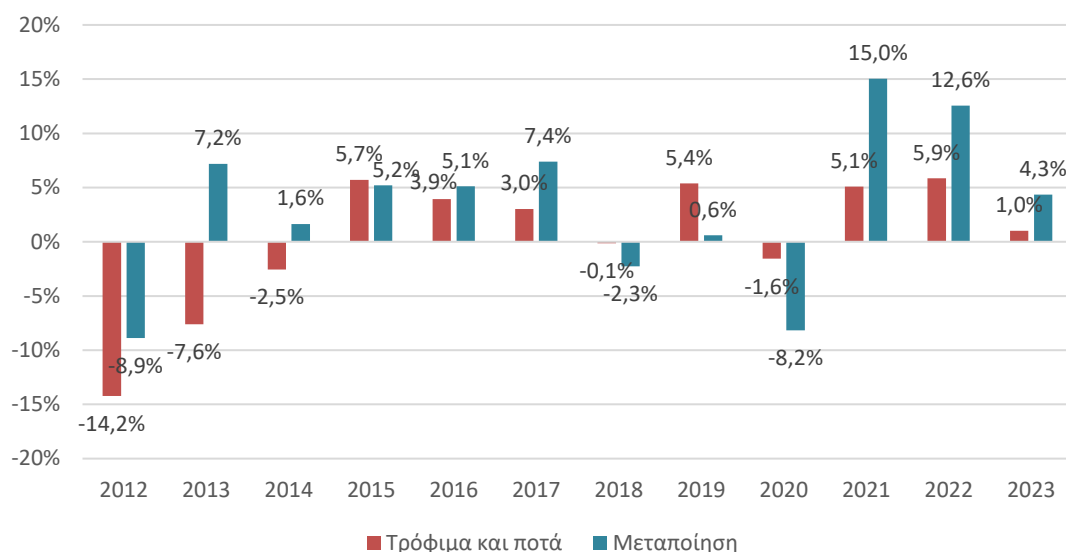
Διάγραμμα 3.1: ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ, 2012-2023

Πηγή: ΕΕΔ – ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Το 2023, οι απασχολούμενοι στη βιομηχανία τροφίμων και ποτών αυξήθηκαν κατά 4,3%, ξεπερνώντας τους 163 χιλιάδες, έναντι μικρότερης αύξησης, 1,0% στο σύνολο της Μεταποίησης (Διάγραμμα 3.2).

⁶ Τα στοιχεία της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού ενδέχεται να παρουσιάζουν αποκλίσεις συγκριτικά με τα διαρθρωτικά της Eurostat για την απασχόληση

Διάγραμμα 3.2: ΕΤΗΣΙΕΣ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ, 2012-2023

Πηγή: ΕΕΔ – ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Από τους υποκλάδους των τροφίμων και ποτών το 2023, και βάσει των διαθέσιμων στοιχείων από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού της ΕΛ.ΣΤΑΤ., τρεις μόνο κλάδοι κατέγραψαν άνοδο του αριθμού των απασχολούμενων. Συγκεκριμένα, η μεγαλύτερη αύξηση σημειώθηκε στα Φρούτα και λαχανικά, 26,5%, με τον υποκλάδο να απασχολεί περισσότερα από 18,7 χιλ. άτομα (Πίνακας 3.1). Η Αρτοποιία και τα αλευρώδη, ο υποκλάδος με τους περισσότερους εργαζόμενους (σχεδόν 78 χιλ. το 2023), κατέγραψε ετήσια άνοδο της τάξης του 12,0% το 2023, ενώ αύξηση του εργατικού δυναμικού σημειώθηκε και στα Έλαια και λίπη (1,5%), με τον αριθμό των απασχολούμενων να αγγίζει τους 7,1 χιλ. εργαζόμενους. Ενίσχυση της απασχόλησης σημειώθηκε και στα Ποτά, 4,3%, με τον αριθμό των απασχολούμενων να ανέρχεται σχεδόν στους 15,3 χιλ. το 2023. Αντίθετα, η μεγαλύτερη υποχώρηση της απασχόλησης καταγράφηκε στα Ψάρια, 36,2%, με τον αριθμό των απασχολούμενων να ανέρχεται στους 1,9 χιλιάδες. Ηπιότερη ήταν η εξασθένιση στα Προϊόντα αλευρόμυλων (-19,1%), και στα Άλλα είδη διατροφής (-16,2%), με τον αριθμό των απασχολούμενων να διαμορφώνεται στους 3,2 χιλ. και 10,3 χιλ. εργαζόμενους, αντίστοιχα. Τα Γαλακτοκομικά παρουσίασαν μείωση της απασχόλησης κατά 9,6% το 2023, με τους απασχολούμενους στον εν λόγω υποκλάδο να ανέρχεται στους 16,5 χιλ. εργαζόμενους. Τέλος, ο αριθμός των απασχολούμενων στις Ζωοτροφές και το Κρέας ανήλθε στις 2 χιλιάδες και στις 11,1 χιλιάδες, αντίστοιχα σημειώνοντας μείωση κατά 6,1% και 4,0% αντίστοιχα.

Πίνακας 3.1: ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΟΥΣ ΥΠΟΚΛΑΔΟΥΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑ ΠΟΤΑ, 2023

Κλάδος	Αριθμός εργαζομένων 2022	Αριθμός εργαζομένων 2023		% μεταβολή 2023/2022
Κρέας	11.607	11.144	↓	-4,0%
Ψάρια	2.922	1.865	↓	-36,2%
Φρούτα και λαχανικά	14.785	18.705	↑	26,5%
Φυτικά και ζωικά έλαια κ	7.045	7.149	↑	1,5%
Γαλακτοκομικά προϊόντα	18.235	16.483	↓	-9,6%
Προϊόντα αλευρόμυλων	3.974	3.216	↓	-19,1%
Αρτοποιία και αλευρώδη	69.759	78.128	↑	12,0%
Άλλα είδη διατροφής	12.347	10.343	↓	-16,2%
Ζωοτροφές	2.235	2.099	↓	-6,1%
Ποτοποιία	14.681	15.314	↑	4,3%
Τρόφιμα	142.910	149.131	↑	4,4%
Τρόφιμα και Ποτά	157.592	164.445	↑	4,3%

Πηγή: ΕΕΔ – ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Ως προς το μορφωτικό επίπεδο των εργαζομένων στον κλάδο τροφίμων και ποτών, η πλειονότητα φαίνεται πως είναι απόφοιτοι γυμνασίου και λυκείου, (75% του συνόλου των απασχολούμενων, Πίνακας 3.2). Το 38% των εργαζομένων είναι απόφοιτοι Πανεπιστημίου ή ΤΕΙ και έχουν μεταπτυχιακό. Το ποσοστό μάλιστα εκείνων που διαθέτουν μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδίκευσης έχει αυξηθεί στο σύνολο των εργαζομένων από 1% το 2014 σε 16% το 2022.

Από την κατανομή των απασχολούμενων στις βασικές επαγγελματικές κατηγορίες, οι περισσότεροι εξ αυτών εντοπίζονται στην κατηγορία των ειδικευμένων τεχνιτών, ποσοστό το οποίο έχει μειωθεί από 37,3% το 2014 σε 26,6% το 2022. Η δεύτερη μεγαλύτερη επαγγελματική κατηγορία, η οποία καταγράφει και αύξηση σε σύγκριση με το 2014, είναι οι απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και στους πωλητές, οι οποίοι αντιστοιχούν σε ποσοστό 20,4% του συνόλου των απασχολούμενων. Άνοδο έχουν παρουσιάσει οι ανειδίκευτοι εργάτες, ενώ αντιθέτως υποχώρηση σημειώνεται στους χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων σε σύγκριση με το 2014 (Πίνακας 3.3).

Πίνακας 3.2: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ, 2014-2022

Επίπεδο εκπαίδευσης τρόφιμα και ποτά	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1. Μέχρι Γυμνάσιο (ISCED11: 0-2)	37%	35%	33%	30%	27%	29%	28%	11%	9%
2. Λύκειο - Μεταδευτεροβάθμια (ISCED11: 3-4)	47%	50%	50%	52%	54%	53%	55%	53%	53%
3. Πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ (ISCED11: 5-6)	14%	14%	15%	15%	17%	16%	16%	23%	22%
4. Μεταπτυχιακές σπουδές (ISCED11: 7-8)	1%	1%	2%	3%	2%	2%	2%	12%	16%
Σύνολο	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Οικονομία	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1. Μέχρι Γυμνάσιο (ISCED11: 0-2)	27%	25%	23%	23%	22%	21%	19%	9%	8%
2. Λύκειο - Μεταδευτεροβάθμια (ISCED11: 3-4)	40%	41%	41%	42%	42%	42%	43%	42%	63%
3. Πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ (ISCED11: 5-6)	29%	30%	30%	31%	31%	31%	31%	22%	8%
4. Μεταπτυχιακές σπουδές (ISCED11: 7-8)	4%	4%	5%	5%	6%	6%	7%	27%	21%
Σύνολο	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, ετήσιες εκτιμήσεις. ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία στοιχείων: ΙΟΒΕ.

Σημ: Εκτιμήσεις κάτω των 2.000 ατόμων προέρχονται από μικρό μέγεθος δείγματος και συνοδεύονται από μεγάλα δειγματοληπτικά σφάλματα.

Πίνακας 3.3: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΣΕ ΒΑΣΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ, 2014-2022

Βιομηχανία τροφίμων και ποτών	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη	3,6%	2,9%	2,2%	3,6%	3,7%	3,2%	2,6%	3,0%	2,9%
Επαγγελματίες	2,9%	2,5%	3,4%	5,1%	5,3%	3,5%	4,0%	4,2%	7,0%
Τεχνικοί	4,9%	3,3%	3,4%	3,7%	3,7%	4,3%	4,7%	6,4%	7,7%
Υπάλληλοι γραφείου	6,1%	6,5%	6,3%	7,3%	6,7%	7,3%	7,3%	5,9%	6,9%
Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές	12,0%	16,8%	16,0%	16,3%	15,1%	16,6%	17,1%	21,5%	20,4%
Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς	0,1%	0,0%	0,0%	0,7%	0,5%	0,3%	0,6%	0,0%	0,1%
Ειδικευμένοι τεχνίτες	37,3%	35,7%	37,8%	33,2%	31,7%	29,7%	29,7%	30,8%	26,6%
Χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού και συναρμολογητές (μονταδόροι)	23,3%	20,9%	18,9%	17,7%	19,7%	21,7%	18,3%	14,5%	18,3%
Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρωνακτές και μικροεπαγγελματίες	9,9%	11,3%	11,9%	12,4%	13,5%	13,3%	15,6%	13,6%	10,2%
Σύνολο	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Σύνολο Οικονομίας	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη	3,8%	3,1%	2,7%	2,5%	2,8%	2,9%	3,1%	2,9%	2,9%
Επαγγελματίες	18,8%	18,6%	19,3%	19,4%	19,3%	19,2%	20,5%	21,3%	22,2%
Τεχνικοί	8,0%	8,2%	8,1%	7,9%	7,9%	8,0%	8,7%	8,0%	7,3%
Υπάλληλοι γραφείου	9,7%	10,5%	10,4%	10,6%	10,8%	11,5%	11,9%	11,8%	11,6%
Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές	22,1%	23,7%	23,8%	23,5%	23,4%	23,5%	23,8%	22,5%	22,3%
Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς	12,7%	12,0%	11,4%	11,2%	11,3%	10,5%	9,8%	10,7%	10,4%
Ειδικευμένοι τεχνίτες	9,9%	9,6%	9,6%	9,4%	9,2%	9,1%	9,0%	9,5%	9,5%
Χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού και συναρμολογητές (μονταδόροι)	6,3%	5,8%	6,0%	6,4%	6,7%	6,7%	6,6%	6,6%	6,7%
Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρωνακτές και μικροεπαγγελματίες	7,0%	7,1%	7,0%	7,2%	6,8%	7,0%	6,6%	6,6%	6,8%
Σύνολο	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

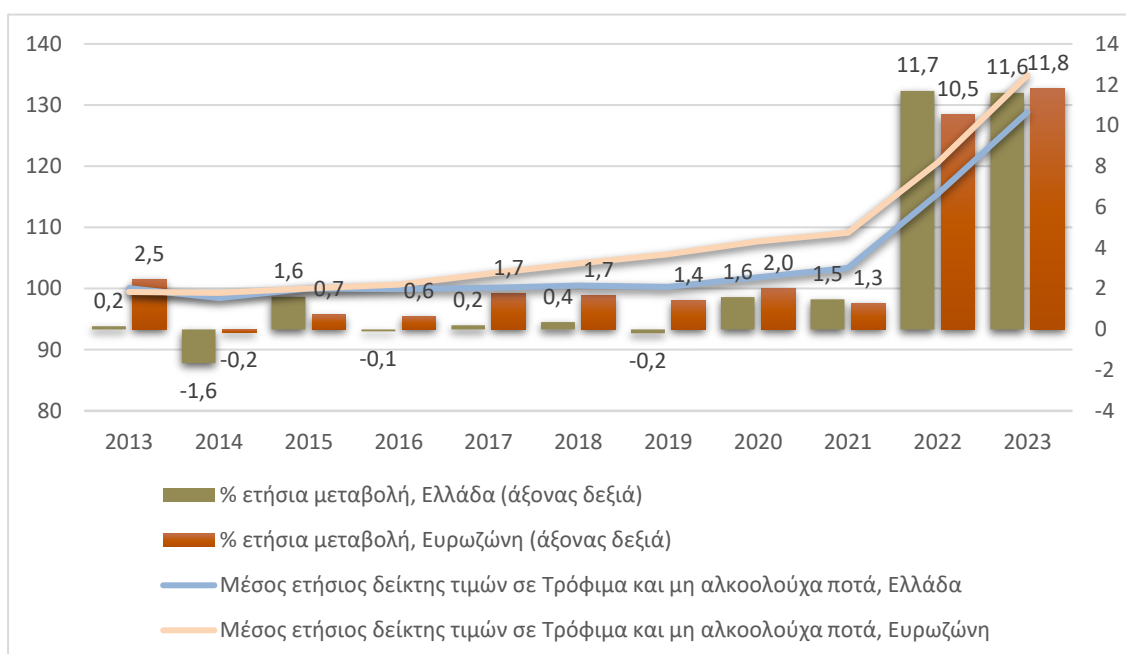
Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, ετήσιες εκτιμήσεις. ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία στοιχείων: ΙΟΒΕ.

Σημ: Εκτιμήσεις κάτω των 2.000 ατόμων προέρχονται από μικρό μέγεθος δείγματος και συνοδεύονται από μεγάλα δειγματοληπτικά σφάλματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΙΜΩΝ

Αναφορικά με τις εξελίξεις των τιμών στην Ελλάδα, ο εναρμονισμένος δείκτης τιμών καταναλωτή (ΕνΔΤΚ) στα Τρόφιμα και μη αλκοολούχα ποτά⁷ σημείωσε αύξηση 11,6% το 2023, από 11,7% το 2022 (Διάγραμμα 4.1). Σε σύγκριση με το μέσο όρο της Ευρωζώνης⁸ οι τιμές των τροφίμων στην Ελλάδα εντοπίστηκαν σε χαμηλότερα επίπεδα, καθώς ο αντίστοιχος δείκτης στην Ευρωζώνη ενισχύθηκε κατά 11,8% από 10,5% το 2022. Επομένως, ο πληθωρισμός στα Τρόφιμα και μη αλκοολούχα ποτά στην Ελλάδα όχι μόνο ήταν ηπιότερος από το μέσο όρο της Ευρωζώνης το 2023, αλλά κατέγραψε υποχώρηση, έστω και οριακή τη διετία 2022-2023 σε αντίθεση με το μέσο όρο της Ευρωζώνης ο οποίος ενισχύθηκε κατά 1,3 π.μ.

Διάγραμμα 4.1: ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΜΕΝΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ (2015=100), 2013-2023

Πηγή: Eurostat, Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Εξετάζοντας τις ετήσιες μεταβολές του εγχώριου εναρμονισμένου δείκτη τιμών καταναλωτή στις επιμέρους κατηγορίες Τροφίμων και μη αλκοολούχων ποτών προκύπτει ενίσχυση τιμών στα Τρόφιμα 11,7% (από 12% ένα έτος πριν), με την υψηλότερη άνοδο να καταγράφεται στα Έλαια και λίπη, 20,3% από 20,7% το 2022 (Πίνακας 4.1). Οι τιμές στα Μη αλκοολούχα ποτά αυξήθηκαν 10,9% από ηπιότερη άνοδο 6,7% το 2022, ενώ σε χαμηλότερα επίπεδα ήταν η

⁷ Η ομάδα αγαθών «CP01 - Τρόφιμα και μη αλκοολούχα ποτά» περιλαμβάνει τα νωπά και τα επεξεργασμένα-τυποποιημένα τρόφιμα καθώς και τα μη αλκοολούχα ποτά (καφές, τσάι, νερό χυμοί κτλ.). Αναλυτικά, οι υποομάδες αγαθών παρουσιάζονται στον πίνακα 4.1 του παρόντος κεφαλαίου.

⁸ Στην ΕΕ, οι αντίστοιχες μεταβολές είναι αντίστοιχες και παραπλήσιες εκείνων της Ευρωζώνης

αύξηση στα Αλκοολούχα ποτά και τον καπνό 1,9% από επίσης άνοδο 0,7% ένα έτος νωρίτερα. Ανοδικές τάσεις στις τιμές καταγράφηκαν και στα Γαλακτοκομικά, 14% από άνοδο 16,1% το 2022, ενώ ασθενέστερη ήταν η άνοδος των τιμών στα Λαχανικά και τα Άλλα είδη διατροφής 12%, αμφότερα το 2023 από ίδια ενίσχυση και ηπιότερη άνοδο 8,8%, αντίστοιχα το 2022. Οι τιμές στο Κρέας, ενισχύθηκαν κατά 11,9% από επίσης άνοδο 13,3% ένα έτος πριν, ενώ σε χαμηλότερα επίπεδα εντοπίστηκαν το Ψωμί και δημητριακά και η Ζάχαρη, με τις τιμές να ενισχύονται κατά 9,3%, αμφότερα το 2023 από 13,9% και 5,1%, αντίστοιχα, ένα έτος πριν. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ο δείκτης τροφίμων στην Ευρωζώνη ενισχύθηκε 11,9% το 2023 από άνοδο 10,8% το 2022. Αυξητικές τάσεις σημείωσαν οι τιμές στα Μη αλκοολούχα ποτά 11,0% (από +7,8% το 2022), ενώ ηπιότερη ήταν η ενίσχυση στα Αλκοολούχα ποτά και τον καπνό, 7,1% το ίδιο έτος από επίσης άνοδο 3,4% το 2022. Σημειώνεται ότι όλες οι κατηγορίες, τόσο των Τροφίμων και μη αλκοολούχων ποτών όσο και των Αλκοολούχων ποτών και του καπνού, κατέγραψαν άνοδο τιμών το 2023, σε συνέχεια επίσης ανόδου το 2022.

Πίνακας 4.1: ΕΤΗΣΙΕΣ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ ΣΤΑ ΕΙΔΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ, 2023

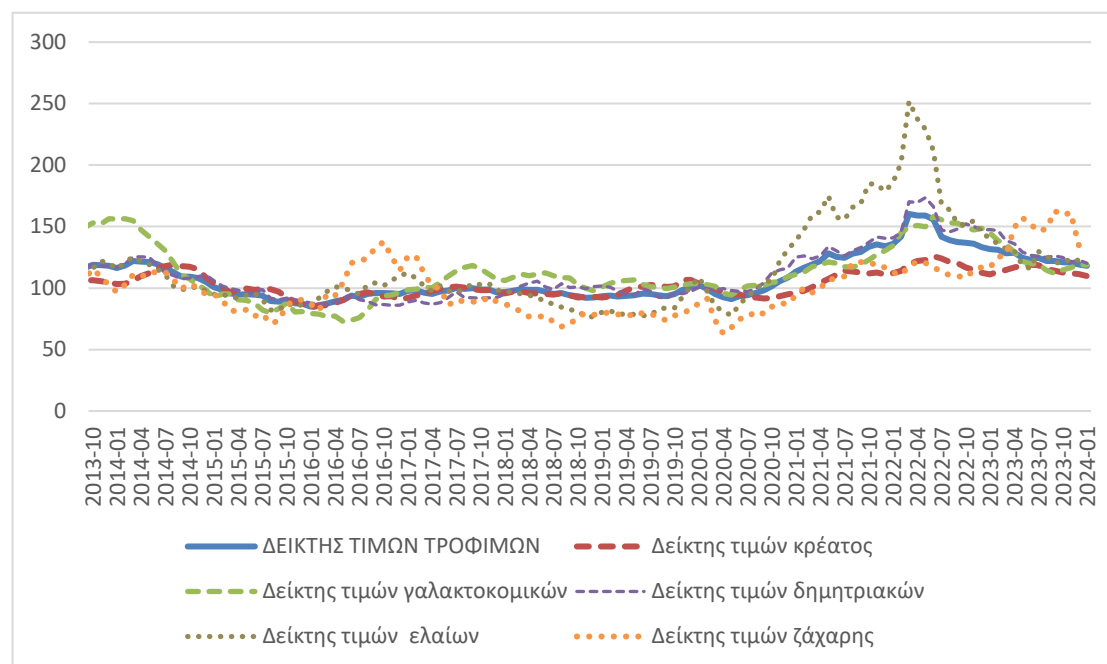
Κατηγορία αγαθών	ΕΥΡΩΖΩΝΗ-20		ΕΛΛΑΔΑ	
	2022	2023	2022	2023
CR00 - ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ	8,4	5,4	9,3	4,2
CR01 - ΤΡΟΦΙΜΑ ΚΑΙ ΜΗ ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ ΠΟΤΑ	10,5	11,8	11,7	11,6
CR011-ΤΡΟΦΙΜΑ	10,8	11,9	12,0	11,7
CR0111 - ΨΩΜΙ ΚΑΙ ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΑ	11,6	13,0	13,9	9,3
CR0112 - ΚΡΕΑΣ	10,4	9,2	13,3	11,9
CR0113 - ΨΑΡΙ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΝΑ	9,4	8,6	3,4	5,8
CR0114 - ΓΑΛΑ, ΤΥΡΙ, ΑΥΓΑ	14,0	14,5	16,1	14,0
CR0115 - ΕΛΑΙΑ ΚΑΙ ΛΙΠΑΡΑ	25,1	13,8	20,7	20,3
CR0116 - ΦΡΟΥΤΑ	6,0	8,3	4,7	8,9
CR0117 - ΛΑΧΑΝΙΚΑ	11,0	13,6	12,0	12,0
CR0118 - ΖΑΧΑΡΗ, ΜΑΡΜΕΛΑΔΑ, ΜΕΛΙ, ΣΟΚΟΛΑΤΑ, ΖΑΧΑΡΩΤΑ	6,4	14,7	5,1	9,3
CR0119 - ΆΛΛΑ ΕΙΔΗ	8,5	13,5	8,8	12,0
CR012 - ΜΗ ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ ΠΟΤΑ	7,8	11,0	6,7	10,9
CR0121 - ΚΑΦΕΣ, ΤΣΑΙ, ΚΑΚΑΟ	10,4	8,1	9,3	9,5
CR0122 - ΜΕΤΑΛΛΙΚΟ ΝΕΡΟ, ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ, ΧΥΜΟΙ	6,4	12,6	5,1	11,9
CR02 - ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ ΠΟΤΑ & ΚΑΠΝΟΣ	3,4	7,1	0,7	1,9
CR021 - ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ ΠΟΤΑ	4,3	7,9	2,9	7,3
CR0211 - ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΔΗ	2,5	6,2	0,6	4,8
CR0212 - ΚΡΑΣΙ	4,3	6,7	3,7	8,5
CR0213 - ΜΠΥΡΑ	5,6	10,7	5,1	9,6

Πηγή: Eurostat, Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Σε διεθνές επίπεδο, σύμφωνα με τα στοιχεία της Διεθνούς Οργάνωσης Τροφίμων και Γεωργίας (FAO), η μέση τάση των τιμών σε βασικά αγαθά τροφίμων ήταν πτωτική το 2023 σε σχέση με το 2022. Συγκεκριμένα, ο Δείκτης Τιμών Τροφίμων του FAO διαμορφώθηκε κατά μέσο όρο στις 125 μονάδες το 2023 (από 145 το 2022 και 126 το 2021), με τους δείκτες τιμών στα

Γαλακτοκομικά, Δημητριακά και Έλαια, να μειώνονται κατά 17%, 15% και 33% αντίστοιχα (Διάγραμμα 4.2). Ηπιότερη ήταν η υποχώρηση του δείκτη τιμών του κρέατος, 3% το 2023, ενώ η μοναδική κατηγορία τροφίμων που σημείωσε άνοδο του δείκτη τιμών ήταν αυτή της Ζάχαρης, με 27%.

Διάγραμμα 4.2: ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΙΜΩΝ ΣΕ ΒΑΣΙΚΑ ΕΙΔΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Πηγή: FAO, Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Ως προς τις τιμές παραγωγού, ο εγχώριος Δείκτης Τιμών Παραγωγού για το σύνολο της Μεταποίησης κατέγραψε μείωση 5,6% το 2023 από 29,5% το 2022 (Πίνακας 4.2). Διαφορετική ήταν η τάση του αντίστοιχου δείκτη στην Ευρωζώνη, με αυτόν να σημειώνει ήπια άνοδο 1,6% από αύξηση 15,1% ένα έτος πριν. Ο δείκτης τιμών παραγωγού εγχωρίως στα μεταποιημένα τρόφιμα αυξήθηκε 9,1% το 2023 (από 9,3% το 2022), ενώ σε χαμηλότερα επίπεδα ήταν η αύξηση στα Ποτά, 6,7%, από ηπιότερη άνοδο 1,9% το 2022. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η μεταβολή στις τιμές παραγωγού στα Τρόφιμα ήταν θετική για το 2023, (8,4% από 18,1% το 2022), ενώ στα Ποτά σημειώθηκε άνοδος κατά 8,1% από 5,6% το 2022.

Εξετάζοντας τις τάσεις στους επιμέρους κλάδους των τροφίμων, ο Δείκτης Τιμών Παραγωγού στην Ελλάδα σημείωσε ανοδικές τάσεις το 2023 σε όλα τα αγαθά με την υψηλότερη να καταγράφεται στα Έλαια (20,5%), και στα Γαλακτοκομικά (12,7%), σε συνέχεια ανόδου 10,1% και 8,8%, αντίστοιχα το 2022. Σε χαμηλότερα επίπεδα ήταν η ενίσχυση των τιμών παραγωγού στο Κρέας (9,3% από 11,1% το 2022), στα Άλλα είδη διατροφής (8,7% από 4,3% ένα έτος πριν), καθώς και στα Φρούτα και λαχανικά (7,5% από 10,9% ένα έτος πριν) με τα υπόλοιπα αγαθά να έπονται με ηπιότερη αύξηση.

Πίνακας 4.2: ΕΤΗΣΙΕΣ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΟΝ ΔΕΙΚΤΗ ΤΙΜΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥ ΣΤΟΥΣ ΥΠΟΚΛΑΔΟΥΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑ ΠΟΤΑ, 2023

Κλάδος	ΕΥΡΩΖΩΝΗ-20		ΕΛΛΑΔΑ	
	2022	2023	2022	2023
Μεταποίηση				
Τρόφιμα	15,1	1,6	29,5	-5,6
Κρέας	18,1	8,4	9,3	9,1
Ψάρια	17,2	10,1	11,1	9,3
Φρούτα και λαχανικά	12,5	10,3	3,4	1,3
Έλαια και λίπη	11,3	14,6	10,9	7,5
Γαλακτοκομικά προϊόντα	32,7	1,2	10,1	20,5
Προϊόντα αλευρόμυλων	19,4	4,4	8,8	12,7
Αρτοποιία και αλευρώδη	31,4	9,7	25,0	0,2
Άλλα είδη διατροφής	12,8	11,7	2,7	4,9
Ζωοτροφές	10,9	12,6	4,3	8,7
Ποτά	25,9	-3,2	20,3	1,1
	5,6	8,1	1,9	6,7

Πηγή: Eurostat, Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Αναφορικά με την εξέλιξη των τιμών εισαγωγών, ο εγχώριος Δείκτης Τιμών Εισαγωγών για το σύνολο της Μεταποίησης, υποχώρησε 3,2% το 2023 σε συνέχεια ανόδου 14,7% ένα έτος πριν (Πίνακας 4.3). Εξασθένιση του αντίστοιχου δείκτη καταγράφηκε και στην Ευρωζώνη, κατά 1,4% από άνοδο 14,7% το 2022. Ο εγχώριος δείκτης τιμών εισαγωγών στα Τρόφιμα σημείωσε άνοδο 4,6% το 2023 σε συνέχεια ισχυρότερης ανόδου 12,9% ένα έτος νωρίτερα, ενώ ηπιότερες ήταν οι μεταβολές στα Ποτά, με τον σχετικό δείκτη να ενισχύεται 4,3% το 2023 από αύξηση 0,7% το 2022. Ανοδικές τάσεις καταγράφηκαν και στην Ευρωζώνη, με τον δείκτη τιμών εισαγωγών στα τρόφιμα να αυξάνεται 4,1% το 2023 από εντονότερη άνοδο 19,3% το 2022, ενώ ηπιότερες ήταν οι θετικές μεταβολές για τα Ποτά (8,1% το 2023 από 6,6% το 2022).

Ως προς τις επιμέρους κατηγορίες τροφίμων, ο εγχώριος Δείκτης τιμών εισαγωγών σημείωσε αυξητικές τάσεις σε όλες τις κατηγορίες τροφίμων, με εξαίρεση τα Έλαια, τα Γαλακτοκομικά προϊόντα, και την Αρτοποιία. Η μεγαλύτερη άνοδος καταγράφηκε στα Φρούτα και λαχανικά, 18,2% από 15,7% το 2022, ενώ ακολούθησαν τα Άλλα είδη διατροφής, με αύξηση 12,2% σε συνέχεια ανόδου 9,9% ένα έτος νωρίτερα.

Πίνακας 4.3: ΕΤΗΣΙΕΣ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΟΝ ΔΕΙΚΤΗ ΤΙΜΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ, 2023

Κλάδος	ΕΥΡΩΖΩΝΗ-20		ΕΛΛΑΔΑ	
	2022	2023	2022	2023
Μεταποίηση	14,7	-1,4	14,7	-3,2
Τρόφιμα	19,3	4,1	12,9	4,6
Κρέας	20,5	4,3	15,5	6,2
Ψάρια	17,0	2,4	9,0	5,0
Φρούτα και λαχανικά	12,9	10,9	15,7	18,2
Έλαια και λίπη	29,7	-3,2	20,6	-8,3
Γαλακτοκομικά προϊόντα	28,5	-6,1	17,7	-3,8
Προϊόντα αλευρόμυλων	26,1	17,8	2,3	6,4
Αρτοποιία και αλευρώδη	12,2	12,0	1,1	-0,4
Άλλα είδη διατροφής	10,0	13,6	9,9	12,2
Ζωοτροφές	18,2	-0,6	3,1	3,8
Ποτά	6,6	8,1	0,7	4,3

Πηγή: Eurostat, Short term Business Statistics, Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

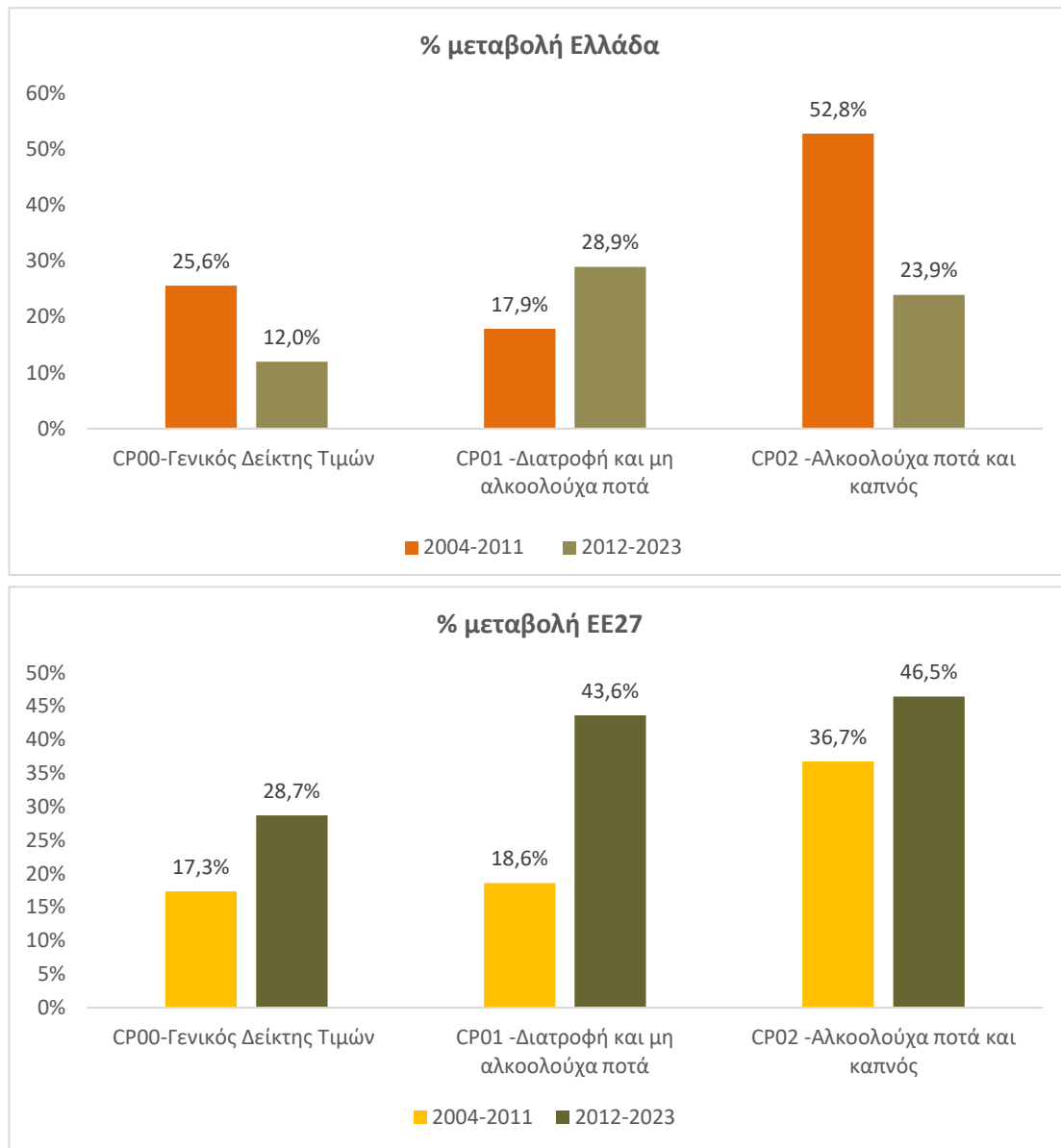
Συγκρίνοντας τις μεταβολές των τιμών εισαγωγών και των τιμών παραγωγού στην Ελλάδα το 2023, προκύπτουν διαφορετικές τάσεις στα Έλαια, τα Γαλακτοκομικά προϊόντα και την Αρτοποιία, με τις τιμές παραγωγού στις συγκεκριμένες κατηγορίες να καταγράφουν ενίσχυση σε αντίθεση με τις τιμές εισαγωγών όπου υποχώρησαν. Υψηλότερη άνοδος στις τιμές εισαγωγών συγκριτικά με τις τιμές παραγωγού σημειώθηκε σε Φρούτα και λαχανικά, Προϊόντα αλευρόμυλων, Ψάρια, Άλλα είδη διατροφής και τις Ζωοτροφές, ενώ διαφορετική είναι η εικόνα για το Κρέας, όπου ο δείκτης τιμών εισαγωγών ενισχύθηκε ηπιότερα σε σχέση με τον δείκτη τιμών παραγωγού.

Την περίοδο μεταξύ 2004-2011, οι τιμές των τροφίμων και μη αλκοολούχων ποτών εγχωρίως κατέγραψαν σωρευτικά αύξηση 17,9% σε χαμηλότερα επίπεδα από τον δείκτη τιμών αλκοολούχων ποτών και καπνού (52,8%) και τον γενικό δείκτη τιμών (25,6%, Διάγραμμα 4.3). Την περίοδο 2012-2023 ο δείκτης τιμών τροφίμων και μη αλκοολούχων ποτών ενισχύθηκε σωρευτικά κατά 28,9%, ο δείκτης τιμών στα Αλκοολούχα ποτών και τον καπνό σημείωσε ηπιότερη αύξηση (23,9%), ενώ σε χαμηλότερα επίπεδα ήταν η άνοδος του γενικού δείκτη τιμών κατά 12%.

Στην ΕΕ27, μεταξύ 2004 και 2011, οι τιμές των τροφίμων και μη αλκοολούχων ποτών ενισχύθηκαν 18,6%, ασθενέστερα από τον δείκτη τιμών αλκοολούχων ποτών και καπνού (36,7%), αλλά ελαφρώς ισχυρότερα από τον γενικό δείκτη τιμών (17,3%). Στο χρονικό διάστημα 2012 -2023 ο δείκτης τιμών τροφίμων και μη αλκοολούχων ποτών ενισχύθηκε 43,6%, ο δείκτης

τιμών αλκοολούχων ποτών και καπνού αυξήθηκε (46,5%), ενώ ηπιότερη ήταν η αύξηση για τον γενικό δείκτη τιμών (28,7%).

Διάγραμμα 4.3: ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΔΕΙΚΤΗ ΤΙΜΩΝ ΑΝΑ ΜΕΙΖΟΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΑΓΑΘΩΝ (2015=100), ΕΛΛΑΔΑ-ΕΕ27

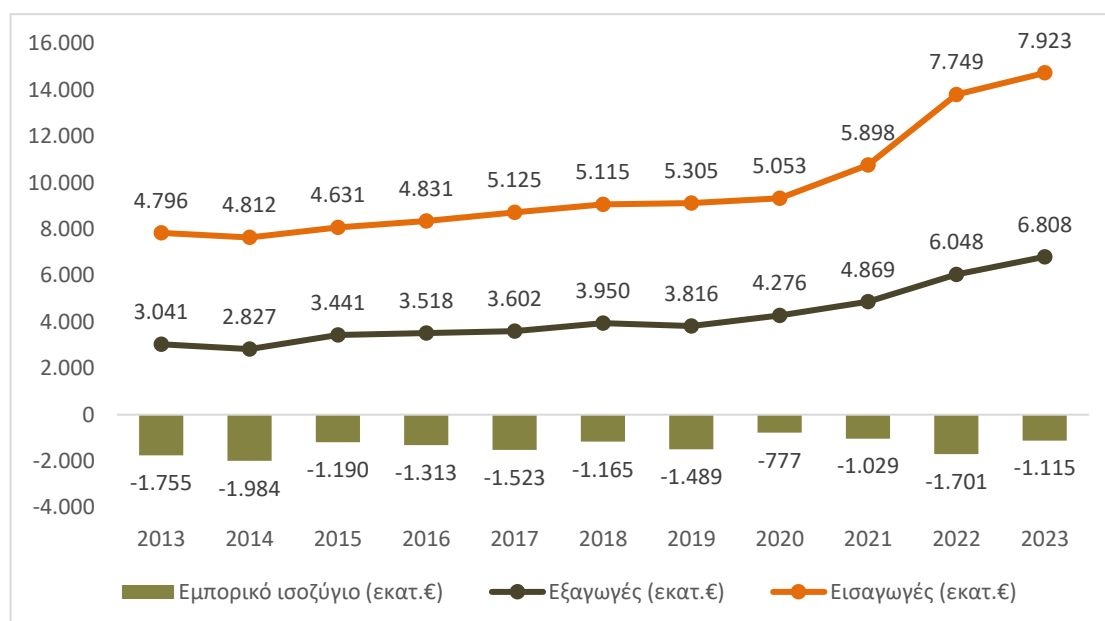

Πηγή: Eurostat, Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ

Σχετικά με το εξωτερικό εμπόριο της εγχώριας Βιομηχανίας Τροφίμων και Ποτών, οι εξαγωγές κατέγραψαν άνοδο 12,6% το 2023 σε σχέση με ένα έτος πριν, με την αξία τους να ξεπερνάει τα €6,8 δισεκ. (Διάγραμμα 5.1).⁹ Άνοδος σημειώθηκε και στις εισαγωγές τροφίμων και ποτών, κατά 2,2%, φτάνοντας τα €7,9 δισεκ. το ίδιο έτος. Αποτέλεσμα της εντονότερης ανόδου των εξαγωγών έναντι των εισαγωγών ήταν η υποχώρηση του εμπορικού ελλείμματος, κατά 34%, στα €1,12 δισεκ. το 2023.

Διάγραμμα 5.1: ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ, 2013-2023

Πηγή: Eurostat, International Trade (ComExt), Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Η συνεχής και έντονη άνοδος των εξαγωγών τη δεκαετία 2014-2023 αποτυπώνει την υψηλή και συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση των εγχωρίων μεταποιημένων τροφίμων και ποτών στις διεθνείς αγορές, γεγονός το οποίο αναδεικνύει την ποιότητα και τη διαφοροποίησή τους, αλλά και τις έντονες προοπτικές της για περαιτέρω βιώσιμη ανάπτυξη της βιομηχανίας τροφίμων και ποτών.

Σε αυτό συνηγορεί και ο δείκτης εξαγωγών –εισαγωγών, ο οποίος ανήλθε σε 86% το 2023 από 78% το 2022, και ενισχυμένος κατά 23 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το 2013 (Πίνακας 5.1).

⁹ Τα στοιχεία του εμπορίου προέρχονται από τη βάση δεδομένων της Eurostat Classification of Products by Activity (CPA-2008), η οποία έχει στοιχεία παραγωγής και εμπορίου ανά υποκλάδο Μεταποίησης, σύμφωνα με την NACE REV. 2. Η άντληση των στοιχείων διεθνούς εμπορίου πραγματοποιήθηκε από την CPA-2008, προκειμένου να υπάρχει ακριβής αντιστοίχιση στην ομαδοποίηση κατά τριψήφιο-τετραψήφιο κωδικό ΣΤΑΚΟΔ στον κλάδο των τροφίμων-ποτών.

Η παραμονή του δείκτη σε υψηλά επίπεδα τα τελευταία χρόνια, καθώς και η συνεχιζόμενη αύξηση του αναδεικνύει τον υψηλό βαθμό εξωστρέφειας της εγχώριας βιομηχανίας, και ενδεχομένως και τη μειωμένη ανάγκη εισαγωγών.

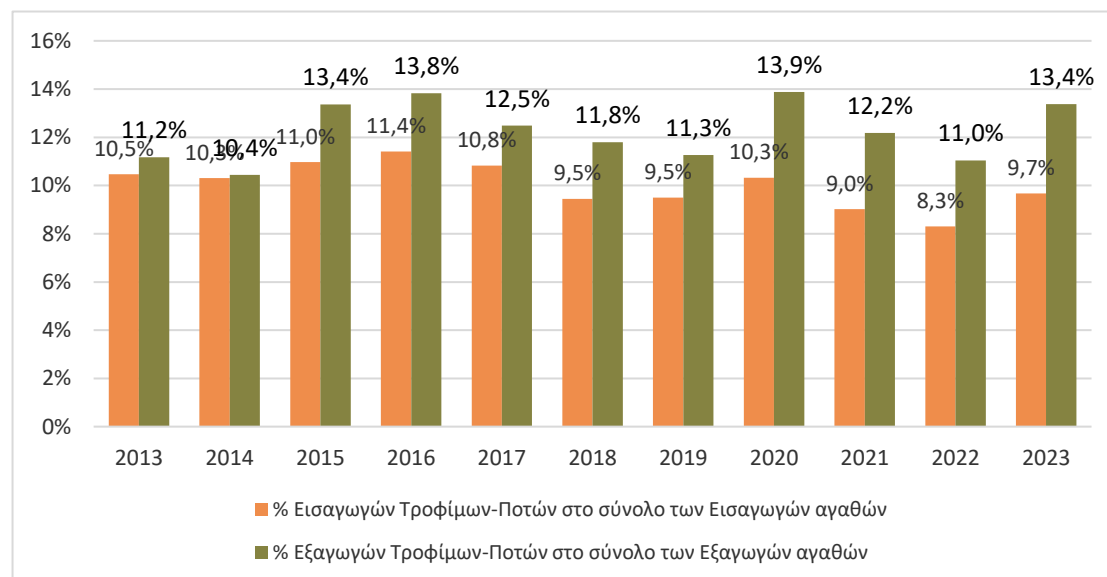
Πίνακας 5.1: ΡΟΕΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ, 2013-2023

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Εισαγωγές (εκατ.€)	4.796	4.812	4.631	4.831	5.125	5.115	5.305	4.886	5.754	7.749	7.923
Εξαγωγές (εκατ.€)	3.041	2.827	3.441	3.518	3.602	3.950	3.816	4.241	4.838	6.048	6.808
Εμπορικό ισοζύγιο (εκατ.€)	-1.984	-1.190	-1.313	-1.523	-1.165	-1.489	-644	-916	-1.701	-1.115	0
Δείκτης Εξαγωγών/Εισαγωγές	63%	59%	74%	73%	70%	77%	72%	87%	84%	78%	86%

Πηγή: Eurostat, International Trade (ComExt), Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Στο σύνολο των εξαγωγών αγαθών της χώρας, τα μεταποιημένα τρόφιμα και ποτά που εξάγονται αποτελούσαν το 13,4% το 2023 από 11,0% το 2022 (Διάγραμμα 5.2). Αντίστοιχα, το μερίδιο των προϊόντων που εισήγαγε η βιομηχανία Τροφίμων και Ποτών στο σύνολο των εισαγωγών αγαθών ανήλθε σε 9,7% το 2023 από 8,3% το 2022. Στο σύνολο των εξαγωγών της Μεταποίησης το μερίδιο των εξαγωγών της Βιομηχανίας Τροφίμων και ποτών ανήλθε σε 15,5% το 2023 από 13,0% το 2022, ενώ οι εισαγωγές της αποτελούσαν το 13,5% των εισαγωγών της Μεταποίησης (από 12,4% το 2022).¹⁰

Διάγραμμα 5.2: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ –ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΑΓΑΘΩΝ (σε όρους αξίας), 2013-2023

Πηγή: Eurostat, International Trade (ComExt), Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

¹⁰ Η αξία εξαγωγών της Μεταποίησης ανήλθε στα €43,9 δισεκ. το 2023, από €46,7 δισεκ. το 2022. Αντίστοιχα, η αξία των εισαγωγών της Μεταποίησης διαμορφώθηκε στα €58,8 δισεκ. το 2023 από €62,4 δισεκ. το 2022. (Πηγή: Eurostat, International Trade).

Στον πίνακα που ακολουθεί (Πίνακας 5.2) παρουσιάζονται αναλυτικά ανά κλάδο τροφίμων οι εμπορικές ροές από το 2017 έως το 2023. Τα Επεξεργασμένα φρούτα και λαχανικά και τα Έλαια και λίπη παρουσιάζουν πλεονασματικό εμπορικό ισοζύγιο καθ' όλη την εξεταζόμενη περίοδο. Τα Ποτά και τα Ψάρια ενίσχυσαν το έλλειμμα τους το 2021 και από την περιοχή των €104 εκατ. και €327 εκατ., αντίστοιχα το 2017, ανήλθε σε €168 εκατ. και €500 εκατ., αντίστοιχα το 2023. Επίσης, οι Ζωοτροφές, τα Άλλα είδη διατροφής και τα Προϊόντα αλευρόμυλων αύξησαν το εμπορικό τους έλλειμμα σε €206 εκατ., €686 εκατ., και σε σχεδόν €77 εκατ., αντίστοιχα το 2023. Ελλειμματικός κλάδος αναδεικνύεται το Κρέας, όπου καταγράφει και την υψηλότερη τιμή, στα €1,51 δισεκ. το 2023. Αλλαγή στην τάση του εμπορικού ισοζυγίου σημειώθηκε το 2020 στα Γαλακτοκομικά και το 2019 στα Προϊόντα αρτοποιίας, όπου στο εμπορικό ισοζύγιο σημειώθηκε πλεόνασμα €2,7 εκατ. και €5,0 εκατ., αντίστοιχα, το οποίο έκτοτε ενισχύθηκε σημαντικά ξεπερνώντας τα €162,3 εκατ. και €77,3 εκατ. το 2023.

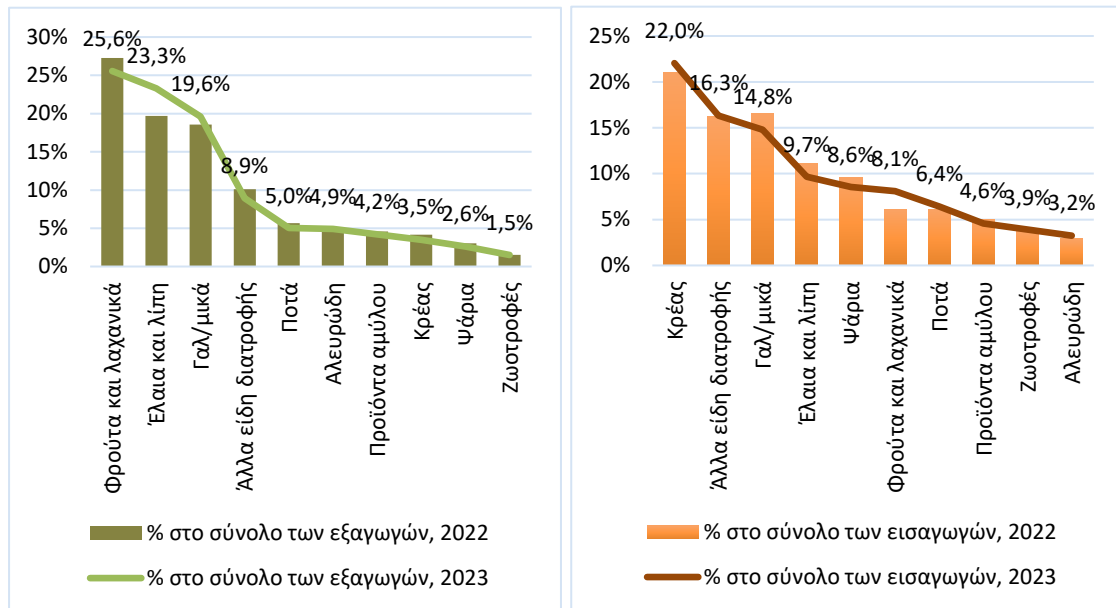
Πίνακας 5.2: ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΣΤΟΥΣ ΥΠΟΚΛΑΔΟΥΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ (εκατ. €), 2017-2023

ΙΣΟΖΥΓΙΟ	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Σύνολο	-1.522,7	-1.165,2	-1.488,6	-776,7	-1.028,5	-1.701,3	-1.115,2
Κρέας	-1.104,9	-1.091,0	-1.147,3	-977,0	-1.019,1	-1.345,8	-1.507,2
Ψάρια	-327,4	-336,3	-366,0	-294,8	-372,9	-542,3	-500,1
Φρούτα και λαχανικά	771,5	839,3	876,6	906,5	923,9	1.085,0	1.099,5
Έλαια και λίπη	223,9	381,1	103,2	264,3	239,3	343,9	818,0
Γαλακτοκομικά προϊόντα	-196,2	-133,7	-129,2	2,7	-2,9	-136,9	162,3
Προϊόντα αλευρόμυλων	-69,6	-91,6	-96,6	-85,9	-90,0	-107,0	-76,6
Προϊόντα αρτοποιίας	-17,6	-0,2	5,0	13,9	15,3	54,9	77,3
Άλλα είδη διατροφής	-505,6	-428,9	-428,0	-381,8	-451,5	-630,1	-685,7
Ζωοτροφές	-146,8	-154,5	-141,8	-157,6	-167,4	-206,3	-205,9
Ποτοποιία	-104,0	-91,9	-102,3	-2,3	-47,1	-125,8	-167,9

Πηγή: Eurostat, International Trade (ComExt), Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Ως προς το ποσοστό συμμετοχής των επιμέρους κλάδων στο σύνολο των εμπορικών ροών των μεταποιημένων τροφίμων και ποτών το 2023, τα Επεξεργασμένα φρούτα και λαχανικά κατέλαβαν το μεγαλύτερο ποσοστό της αξίας των εξαγωγών (25,6%), ενώ ακολούθησαν τα Έλαια και λίπη (23,3%) και τα Γαλακτοκομικά (19,6%, Διάγραμμα 5.3). Στις εισαγωγές, πρώτα στη κατάταξη εντοπίζονται το Κρέας (22,0%), και ακολουθούν τα Άλλα είδη διατροφής (16,3%) και τα Γαλακτοκομικά (14,8%).

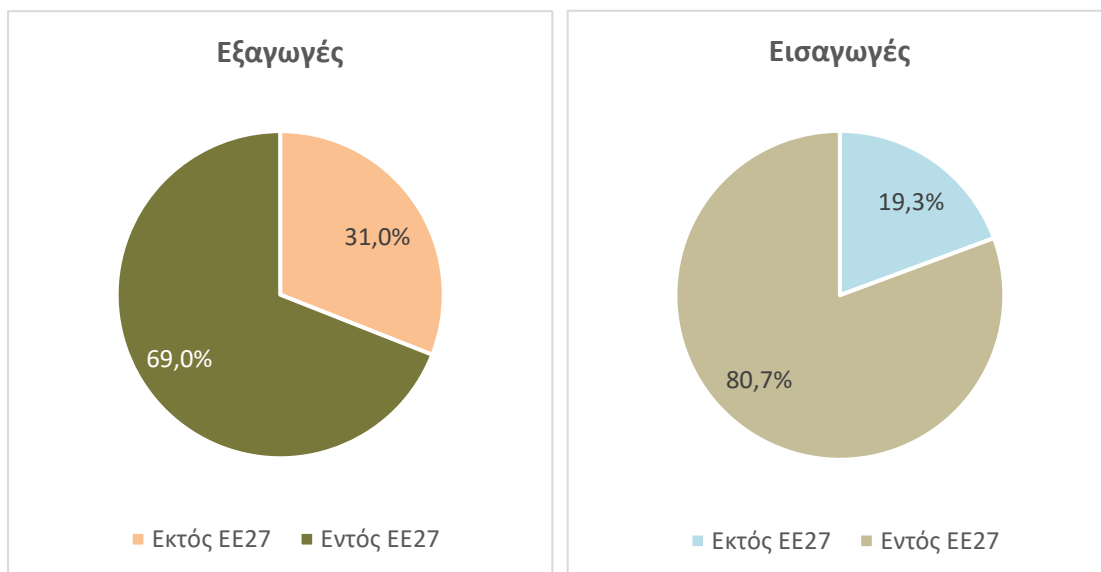
Διάγραμμα 5.3: ΠΟΣΟΣΤΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΥΠΟΚΛΑΔΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ (σε όρους αξίας), 2023

Πηγή: Eurostat, International Trade (ComExt), Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Ως προς τις γεωγραφικές ζώνες που κατευθύνονται τα προϊόντα της εγχώριας βιομηχανίας τροφίμων και ποτών το 69,0% των εξαγωγών πραγματοποιήθηκε σε χώρες της ΕΕ27 και το υπόλοιπο 31,0% εκτός ΕΕ27, ενώ όσον αφορά στις εισαγωγές το 80,7% των μεταποιημένων τροφίμων της Ελλάδας προήλθε από την ΕΕ27 και το 19,3% από χώρες εκτός αυτής (Διάγραμμα 5.4).

Διάγραμμα 5.4: ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΚΑΙ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΜΕΤΑΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ, (σε όρους αξίας), 2023

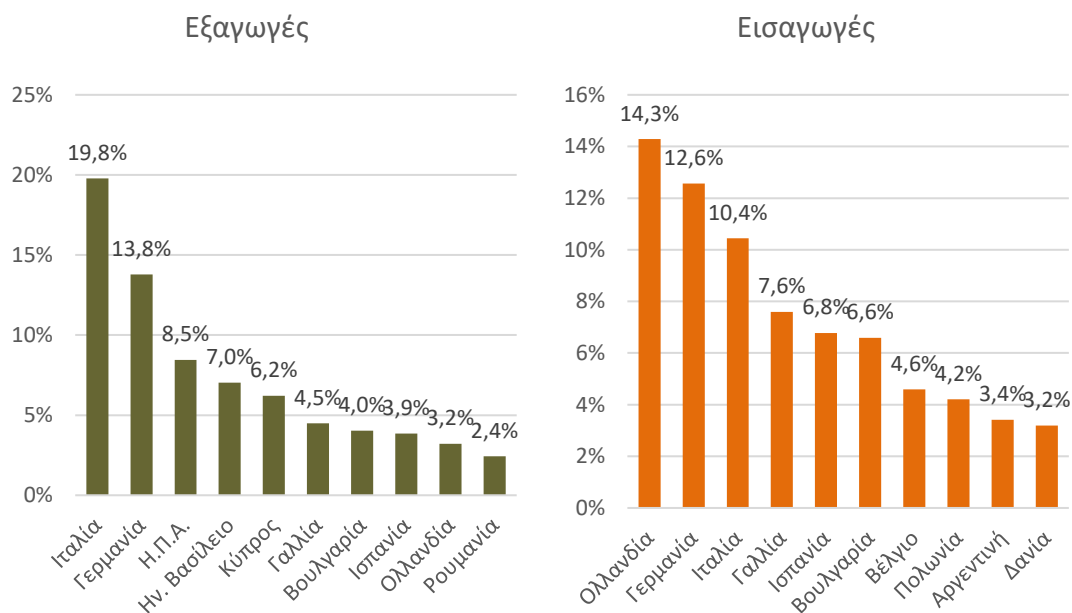

Πηγή: Eurostat, International Trade (ComExt). Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος της χώρας ως προς τις εξαγωγές τροφίμων και ποτών το 2023, αναδείχθηκε η Ιταλία, με το μερίδιο των εγχώριων προϊόντων τροφίμων και ποτών να διαμορφώνεται στο 19,8% (Διάγραμμα 5.5). Το 13,8% των εγχώριων προϊόντων τροφίμων και ποτών κατευθύνθηκε προς τη Γερμανία, ενώ ακολούθησαν οι ΗΠΑ (8,5%), το Ην. Βασίλειο (7,0%) και η Κύπρος (6,2%). Την πρώτη δεκάδα των κυριότερων χωρών στις οποίες προωθούνται εγχώρια μεταποιημένα τρόφιμα και ποτά συμπληρώνουν η Γαλλία, η Βουλγαρία, η Ισπανία, η Ολλανδία και η Ρουμανία. Αξίζει να σημειωθεί ότι συνολικά, οι δέκα πρώτες χώρες στις οποίες εξάγονται μεταποιημένα τρόφιμα καταλαμβάνουν το 73,3% του συνόλου των εξαγωγών το 2023.

Ως προς τις εισαγωγές, οι μεγαλύτεροι εμπορικοί εταίροι της χώρας σε προϊόντα μεταποιημένων τροφίμων και ποτών το 2023 είναι η Ολλανδία και η Γερμανία, από τις οποίες εισάγεται το 14,3% και 12,6% των εισαγόμενων προϊόντων της εγχώριας βιομηχανίας τροφίμων και ποτών, αντίστοιχα, ενώ σε ελαφρώς χαμηλότερα επίπεδα ακολούθησαν η Ιταλία (10,4%) και η Γαλλία (7,6%). Από την Ισπανία και τη Βουλγαρία προήλθε το 6,8% και 6,6%, αντίστοιχα των προϊόντων της βιομηχανίας τροφίμων και ποτών. Την πρώτη δεκάδα των χωρών από τις οποίες εισάγει προϊόντα η εγχώρια βιομηχανία τροφίμων και ποτών συμπληρώνουν το Βέλγιο και η Πολωνία, αλλά και η Αργεντινή και η Δανία. Συνολικά, οι δέκα πρώτες χώρες από τις οποίες εισάγονται προϊόντα για την εγχώρια βιομηχανία τροφίμων και ποτών καταλαμβάνουν το 73,7% του συνόλου των εισαγωγών στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 5.5: ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΙ ΕΜΠΟΡΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ (% επί του συνόλου – σε όρους αξίας)- ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ -ΕΞΑΓΩΓΕΣ, 2023

Πηγή: Eurostat. Επεξεργασία στοιχείων: ΙΟΒΕ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΚΛΑΔΟΥ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ

Η χρηματοοικονομική ανάλυση των επιχειρήσεων που ανήκουν στη Βιομηχανία Τροφίμων και Ποτών βασίζεται σε δείγμα επιχειρήσεων από τη βάση δεδομένων της ICAP.DataPrisma. Οι επιχειρήσεις ταξινομούνται με βάση την κύρια δραστηριότητα τους κατά ΣΤΑΚΟΔ-08 (Στατιστική Ταξινόμηση Οικονομικών Δραστηριοτήτων), και αφορούν στον Κλάδο 10: Τρόφιμα, και τον Κλάδο 11: Ποτά. Για την καλύτερη αποτύπωση της χρηματοοικονομικής κατάστασης των εγχώριων επιχειρήσεων της Βιομηχανίας Τροφίμων και Ποτών, και δεδομένου ότι η βάση δεδομένων ανανεώνεται με νέες εγγραφές στοιχείων από ισολογισμούς επιχειρήσεων που αφορούν και σε προηγούμενα έτη, κρίθηκε απαραίτητο στην παρούσα έκθεση να παρουσιαστούν και τα στοιχεία των επιχειρήσεων που αφορούν και σε προηγούμενα έτη. Επιπλέον, καθώς δεν έχει παρέλθει το πρώτο εξάμηνο του 2024, ενδεχομένως να μην είναι επαρκής η τρέχουσα βάση δεδομένων για να αποδώσει τη χρηματοοικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων της Βιομηχανίας Τροφίμων και Ποτών για το σύνολο του 2023. Ακολούθως, τα χρηματοοικονομικά μεγέθη που αναλύονται αφορούν στα έτη 2020- 2022.

Στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 6.1) παρουσιάζονται τα βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στη βιομηχανία τροφίμων και ποτών για τα έτη 2020, 2021 και 2022 ως προς ενεργητικό, ίδια κεφάλαια, κύκλο εργασιών, τα κέρδη προ τόκων φόρων και αποσβέσεων και τα καθαρά κέρδη. Ο κύκλος εργασιών του συνόλου των επιχειρήσεων του δείγματος το 2022 ανήλθαν στα €17,4 δισεκ., καταγράφοντας άνοδο 14,4% σε σύγκριση με ένα έτος νωρίτερα (από €15,2 δισεκ.). Τα κέρδη προ τόκων φόρων και αποσβέσεων για τις επιχειρήσεις του δείγματος αυξήθηκαν κατά 5,3%, στα €1,43 δισεκ., ενώ τα καθαρά κέρδη σημείωσαν ισχυρότερη ετήσια άνοδο κατά 6,4%, αγγίζοντας τα €595 εκατ.

Πίνακας 6.1: ΒΑΣΙΚΑ ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ* (εκατ. €), 2020-2022

Μέγεθος	2020	2021	2022	%2022/2021	%2021/2020
Ενεργητικό	16.356,3	16.575,7	17.133,0	3,4%	1,3%
Ίδια κεφάλαια	6.286,1	6.164,9	6.743,6	9,4%	-1,9%
Κύκλος εργασιών	13.742,8	15.221,7	17.406,9	14,4%	10,8%
ΚΠΤΦΑ	1.243,6	1.361,4	1.433,4	5,3%	9,5%
Καθαρά κέρδη	428,4	558,7	594,3	6,4%	30,4%

Πηγή: ICAP.DataPrisma. Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

*Σημ: Στο δείγμα των επιχειρήσεων δεν συμπεριλαμβάνεται η Mondelez λόγω εταιρικής αναδιάρθρωσης.

Στη συνέχεια, και στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 6.2) παρουσιάζονται τα βασικά χρηματοοικονομικά στοιχεία των μεγάλων επιχειρήσεων¹¹ του δείγματος, δηλαδή των επιχειρήσεων με ετήσιο κύκλο εργασιών που ξεπερνά τα €50 εκατ.

Πίνακας 6.2: ΒΑΣΙΚΑ ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (εκατ. €), 2020-2022

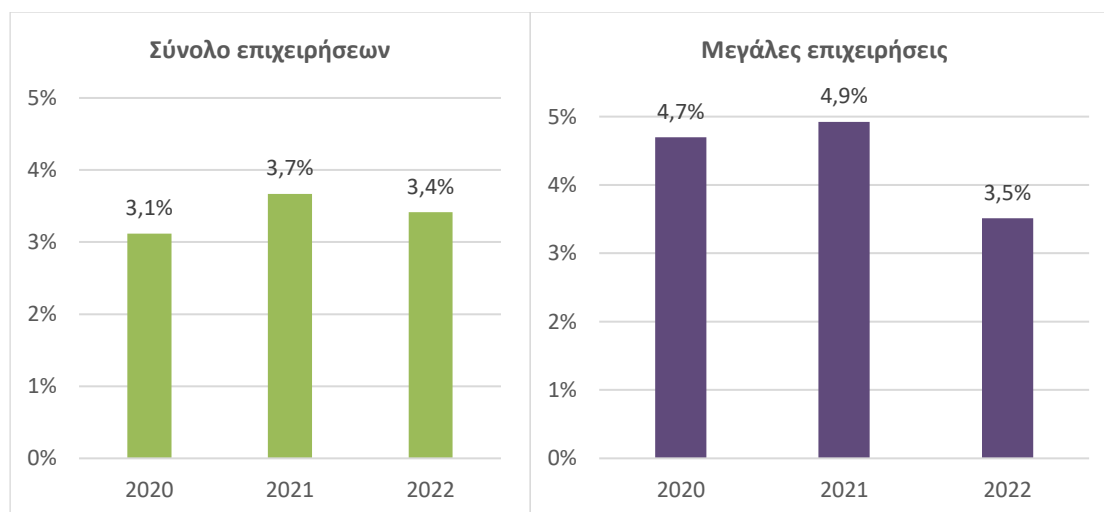
Μέγεθος	2020	2021	2022	%2022/2021	%2021/2020
Ενεργητικό	6.641,3	6.744,2	7.945,7	17,8%	1,5%
Ίδια κεφάλαια	3.033,5	2.758,3	3.103,7	12,5%	-9,1%
Κύκλος εργασιών	6.045,9	6.926,1	8.971,4	29,5%	14,6%
ΚΠΤΦΑ	605,8	655,6	724,1	10,4%	8,2%
Καθαρά κέρδη	284,1	341,0	315,3	-7,5%	20,0%

Πηγή: ICAP.DataPrisma. Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

*Σημ: Στο δείγμα των επιχειρήσεων δεν συμπεριλαμβάνεται η Mondelez λόγω εταιρικής αναδιάρθρωσης

Ως προς το περιθώριο καθαρού κέρδους, το 2022 ο σχετικός δείκτης ανήλθε σε 3,4% για το σύνολο του δείγματος των επιχειρήσεων, σημειώνοντας υποχώρηση σε σχέση με ένα έτος νωρίτερα (Διάγραμμα 6.1). Εντονότερη ήταν η μείωση του δείκτη περιθωρίου καθαρού κέρδους για τις μεγάλες επιχειρήσεις το 2022, κατά 1,4 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με ένα έτος νωρίτερα, με αποτέλεσμα ο σχετικός δείκτης να διαμορφώνεται σε 3,5%.

Διάγραμμα 6.1: ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΚΑΘΑΡΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, 2020-2022

Πηγή: ICAP.DataPrisma. Επεξεργασία στοιχείων: IOBE

Σημ: Ο Δείκτης περιθωρίου καθαρών κερδών υπολογίζεται ως ο λόγος των καθαρών κερδών προς τον κύκλο εργασιών.

¹¹ Μεγάλες επιχειρήσεις θεωρούνται όσες σημειώνουν ετήσιο κύκλο εργασιών άνω των €50 εκατ. (Πηγή: [European Commission](#))